POLITYKA INSIGHT

Fundacja

Droga do G20

Polskie aspiracje i perspektywy członkostwa

AUTORKI
Hanna Cichy
szefowa działu gospodarczego
Polityka Insight

dr Agnieszka Smoleńska
ekspertka
London School of Economics

WSPÓŁPRACA
Ewa Jędrszczyk

REDAKCJA
Weronika Rędziniak
Polityka Insight

PROJEKT GRAFICZNY
Joanna Pamuła
Urszula Dubiniec
Karolina Tomaszewska
Polityka Insight

Polityka Insight dołożyła wszelkich starań, by opracowanie było bezstronne i obiektywne. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Partnerem raportu jest Fundacja PKO Banku Polskiego.

Fundacja PKO Banku Polskiego to jedna z największych organizacji społecznych w Polsce, działająca przy wsparciu największego i najstarszego polskiego banku – PKO Banku Polskiego. Nasza działalność opiera się na trzech strategicznych filarach: kształceniu kompetencji przyszłości, budowaniu odporności społecznej oraz wspierania inkluzywnego rozwoju Polski. Praktykujemy model nowoczesnej filantropii, który polega na systemowym rozwiązywaniu problemów społecznych, a nie tylko łagodzeniu ich skutków. Kluczem do realizacji naszych celów jest transparentna współpraca z doświadczonymi ekspertami i organizacjami pozarządowymi.

www.fundacjapkobp.pl

POLITYKA INSIGHT to niezależne centrum analityczne oraz zespół ekspertów i ekspertek, którzy na co dzień analizują politykę i procesy gospodarcze. Briefingi i analizy Polityki Insight pomagają odbiorcom śledzić i szybko rozumieć zmieniającą się rzeczywistość. Poprzez newslettery, podcasty, raporty oraz organizację wydarzeń zespół przetwarza informacje w użyteczną, pogłębioną wiedzę. Polityka Insight tworzy społeczność odbiorców, którzy chcą lepiej i szybciej rozumieć świat.

www.politykainsight.pl

Warszawa, czerwiec 2026 roku

Spis treści

Kluczowe wnioski 4

Część 1.
G20: charakterystyka grupy i polskie aspiracje 6

Dlaczego Polska powinna wejść do G20 8

Historia i struktura grupy 10

Droga do członkostwa w G20 20

Polska a G20 – gdzie jesteśmy 24

Część 2.
Stanowiska państw G20 wobec pomysłu rozszerzenia grupy o Polskę 30

Część 3.
Perspektywa zewnętrzna 44

Część 4.
Jak wykorzystać szansę, którą jest udział w pracach G20? 56

Bibliografia 64

Kluczowe wnioski

1

G20 jest jedną z najważniejszych instytucji globalnego zarządzania, a sprawność zawdzięcza m.in. ograniczonemu, nieformalnemu i klubowemu charakterowi. **Grupa została powołana, by koordynować działania najistotniejszych gospodarek świata na rzecz globalnej stabilności** (przede wszystkim finansowej i makroekonomicznej) i tworzyć korzystne warunki do zrównoważonego rozwoju.

2

Polskie uczestnictwo w pracach grupy w 2026 r. jest wypadkową rosnącej pozycji – gospodarczej i politycznej – Polski w świecie, dobrych relacji między Warszawą a Waszyngtonem i między głowami obu państw oraz światowego uznania dla sukcesu gospodarczego polskiej transformacji. Uczestnictwo w pracach G20 to dla Polski **szansa na współkształtowanie globalnej agendy, w tym koordynację ważnych dla nas obszarów: rynków finansowych, handlu, polityk rozwojowej i klimatycznej.**

3

Zaproszenie na szczyt w Miami to początek, a nie zwieńczenie polskiej drogi do G20. W kilkudziesięcioletniej historii tego formatu rozszerzenie wydarzyło się tylko raz, gdy do G20 dołączyła Unia Afrykańska, i było finałem wieloletnich starań dyplomatycznych, uczestnictwa w pracach grupy w charakterze gościa i skoordynowanego politycznego wysiłku. **W zasięgu Polski jest jednak stałe, a przynajmniej cykliczne uczestnictwo w charakterze gościa połączone z zaproszeniem do udziału w pracach grupy** – i wiążące się z tym korzyści, takie jak pozyskanie pola do budowy nowych sojuszy i wzmacniania pozycji kraju w świecie.

4

By zwiększyć szansę na stałą obecność w G20 **Polska musi wykazać „systemową istotność" kraju** – zidentyfikować nisze, w których nasz wkład będzie autentyczny i niepowtarzalny. Przekaz i pozycję należy budować **w myśl strategii „od wkładu do obecności"** w perspektywie średnio- i długoterminowej, a nie w doraźnych sojuszach politycznych.

5

Specyfika tegorocznego szczytu w Miami dostarcza zarówno wyzwań, jak i szans. Amerykańska administracja ma trudne i niestabilne relacje z niedawnymi głównymi sojusznikami i partnerami, jak Unia Europejska czy Meksyk, a także złamała tradycję G20, nie zapraszając na szczyt jednego z członków – RPA. W tym kontekście eksperci podkreślają **znaczenie dwóch kolejnych prezydencji, brytyjskiej (2027) i południowokoreańskiej (2028), jako okna czasowego, wokół którego Polska powinna planować działania.**

6

Aby dostawać zaproszenia do udziału w pracach grupy oraz na kolejne szczyty, Polska powinna zbudować strategię działania angażującą nie tylko administrację publiczną, ale również przedstawicieli biznesu i think-tanków, skupioną wokół trzech filarów:

- **middle powers** – czyli budowa sojuszy podobnie myślących średnich potęg, w których Polska może odgrywać aktywną rolę;
- **głosu Europy Środkowo-Wschodniej** – czyli pozycjonowanie jako wiarygodny reprezentant regionu nieobecnego w G20;
- **polskiego modelu wzrostu i odporności gospodarczej** – czyli skupienie się na prezentowaniu pragmatycznego podejścia do zielonej transformacji i kwestii bezpieczeństwa.

G20: charakterystyka grupy i polskie aspiracje

1

WPROWADZENIE

Dlaczego Polska powinna wejść do G20

Polskie ambicje wejścia do G20 zrodziły się dekadę temu. Temat został przywołany po raz pierwszy przez Lecha Kaczyńskiego w 2010 r. Ówczesny prezydent RP argumentował, że „miejsce Polski jest w G20", bo jej gospodarka wielkością zbliża się do pierwszej światowej dwudziestki. W późniejszych latach rządzący i eksperci wielokrotnie wracali do tego wątku. W 2012 r. MSZ oficjalnie podkreślało, że Polska „nie rezygnuje z aspiracji do członkostwa w G20", wskazując na kluczowe wzmocnienie pozycji kraju w UE i instytucjach międzynarodowych.

Zaproszenie na szczyt G20 w Miami w 2026 r. jest największym postępem polskich starań. Wcześniej przedstawiciele Polski byli obecni tylko na wybranych spotkaniach grupy. Nigdy – mimo wieloletnich zabiegów – Polska nie była pełnoprawnym gościem szczytu. Tegoroczne zaproszenie do udziału we wszystkich spotkaniach i pracach grupy G20 w charakterze *de facto* pełnoprawnego członka jest wypadkową wielu czynników: rosnącej pozycji gospodarczej i politycznej Polski, przesunięcia środka ciężkości Unii Europejskiej na wschód oraz dobrych relacji z gospodarzem szczytu (zarówno na poziomie formalnym, państwowym, jak i osobistym głów obu państw). Jednocześnie szczyt ten rodzi wyzwania związane ze specyficznym podejściem gospodarza do relacji międzynarodowych i samego G20. Amerykańska prezydencja nie zaprosiła do tegorocznych prac jednego z członków G20, RPA, ze względu na złe relacje z władzami tego kraju. Jest to precedens w historii formatu. Dla Polski stanowiło to ryzyko, że może zostać – jako gość o wyróżnionym statusie[1] – potraktowana jako kraj, który zajął miejsce należne RPA.

1 Na oficjalnej stronie szczytu Polska wymieniona jest jako uczestnik, wśród członków G20, nie zaś jako gość. Wśród krajów zaproszonych na szczyt w Miami w charakterze gościa znalazły się m.in.Irlandia, Holandia, Hiszpania, Katar, Azerbejdżan, Uzbekistan i Kazachstan (https://g20.org/about-g20/). Polska została też wyróżniona przez sekretarza stanu USA Marka Rubio w oficjalnym komunikacie o prezydencji w G20 (Marco Rubio, „America Welcomes a New G20", Substack (U.S. Department of State, 3 grudnia 2025, https://statedept.substack.com/p/america-welcomes-a-new-g20,dostęp: 6 stycznia 2026), a podczas wszystkich spotkań szerpów, przedstawicieli ministrów finansów i banków centralnych, zabierała głos razem z członkami G20, a nie gośćmi.

Udział w szczycie liderów G20 w Miami to dla Polski szansa na zaprezentowanie swojej siły, spojrzenia i argumentów oraz współkształtowanie globalnej agendy na równi z największymi potęgami.

Ożywiona dyskusja o możliwości dołączenia do G20 odrodziła się wraz z **szansami na awans polskiej gospodarki na 20. miejsce na świecie.** Nie jest to jednak jedyny, ani nawet główny, argument za mocniejszym włączeniem Polski w prace G20. Dla grupy, która koncentruje się na gospodarce, stabilności i wzroście, Polska oferuje **historię rozwojowego sukcesu** i ciekawą perspektywę, która skupia wiele globalnych wyzwań jednocześnie. Nasze doświadczenia udanej transformacji gospodarczej, budowy gospodarki prężnej, otwartej i jednocześnie niezwykle odpornej (dzięki swojej dywersyfikacji) na kolejne kryzysy, mogą być modelem dobrych praktyk dla wielu krajów rozwijających się, ale i partnerów wśród krajów rozwiniętych. Nasza **pozycja na globalnym rozdrożu** – między Zachodem a Wschodem, jako kraj zamożny, lecz jeszcze doganiający, dekarbonizujący gospodarkę, lecz wciąż wydobywający węgiel, wreszcie pozycja między rolno-przemysłową tradycją a hubem nowoczesnych usług i technologii – wyczula nas na wszystkie najważniejsze wątki kształtującej się przyszłości.

Udział w szczycie w Miami oraz w bieżących pracach grupy jest unikalną szansą na zaprezentowanie naszych sił, spojrzenia i argumentów oraz na współkształtowanie światowej agendy na równi z największymi globalnymi potęgami. Otwiera także drzwi do budowania nowej koalicji średnich potęg w celu podtrzymania i odbudowy ładu opartego na zasadach – do czego wzywał m.in. kanadyjski premier Mark Carney w Davos w 2026 r.[2]

Celem tej publikacji jest przybliżenie historii i sposobów działania grupy G20, **analiza możliwości dalszego uczestnictwa Polski w formacie** i włączenie się do debaty o tym, jak najlepiej wykorzystać okazję, jaką jest zaproszenie do Miami. Podzieliliśmy publikację na cztery części. W pierwszej szukamy kryteriów członkostwa w G20 i opisujemy różne rodzaje współpracy z grupą i w jej ramach; pokazujemy również pozycję i powiązania Polski na świecie. W drugiej badamy **nastawienie członków G20 wobec kandydatury Polski.** W trzeciej części omawiamy **wywiady pogłębione, przeprowadzone z ekspertami posiadającymi bezpośrednie doświadczenie w funkcjonowaniu formatu.** Publikację podsumowujemy zaś odpowiedzią na pytanie, jak wykorzystać szansę, którą jest udział w pracach G20 – a zatem, **co Polska może wnieść do G20 i jakie są korzyści z uczestnictwa w grupie.**

2 „Davos 2026: Special Address by Mark Carney, Prime Minister of Canada", World Economic Forum, 20 stycznia 2026, https://www.weforum.org/stories/2026/01/davos-2026-special-address-by-mark-carney-prime-minister-of-canada/ (dostęp: 17 luty 2026).

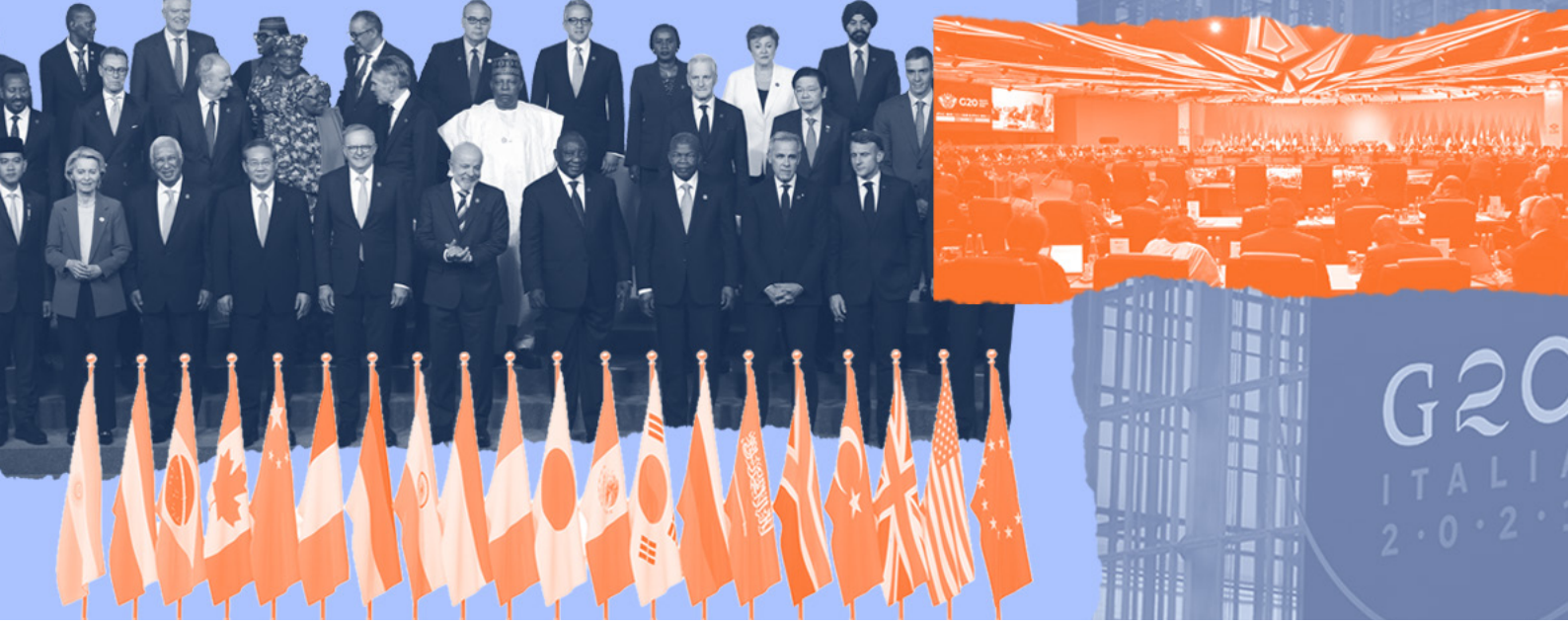

Historia i struktura grupy G20

G20 powstało jako nieformalna platforma ministrów finansów i szefów banków centralnych w 1999 r. Inicjatorem nowego formatu była grupa G7, którą wówczas tworzyły Kanada, Francja, Niemcy, Włochy, Japonia, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone. **Fala kryzysów lat 90. – od meksykańskiego po azjatycki i rosyjski – wymagała wymiany myśli i koordynacji działań pomiędzy większą liczbą podmiotów.** Dlatego liderzy G7 zaprosili do dyskusji kolejne państwa, m.in. kraje rozwijające się, a zarazem systemowo istotne dla globalnych finansów[3]. Okazało się to dobrą decyzją: poszerzony format sprawdził się jako forum koordynacji polityk antykryzysowych i platforma współpracy nad zwiększaniem stabilności światowego systemu finansowego. Tym samym G20 stało się jednym z najważniejszych formatów globalnego zarządzania (*global governance*) – bardziej reprezentatywne niż G7 i bardziej elastyczne niż zbiurokratyzowane światowe organizacje, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych czy Światowa Organizacja Handlu.

Obecnie w skład G20 wchodzą: **Arabia Saudyjska, Argentyna, Australia, Brazylia, Kanada, Chiny, Francja, Niemcy, Indie, Indonezja, Włochy, Japonia, Korea Południowa, Meksyk, Rosja, RPA, Turcja, Wielka Brytania i USA.** Dodatkowo do grupy należą **dwie organizacje: Unia Europejska i Unia Afrykańska,** która została zaproszona do formatu na szczycie w Nowym Delhi w 2023 r.[4] Wbrew temu, co sugerować mogłaby nazwa, G20 nie jest więc ani grupą 20 krajów, ani grupą 20 największych gospodarek świata. Kluczowym kryterium doboru członków jest ich znaczenie dla globalnej gospodarki i systemu finansowego – tzw. systemowa istotność, wyrażana nie tylko w rozmiarze gospodarki czy rynku finansowego, ale również skali ich powiązań z innymi krajami i responsywności na to, co dzieje się w innych regionach. Drugim ważnym aspektem jest poszerzanie reprezentatywności całej grupy, która jest fundamentem dla jej skuteczności (pozwala oddziaływać na różne regiony i kraje) i legitymizacji, której brakuje G7.

3 Peter I. Hajnal, *The G20: Evolution, Interrelationships, Documentation*, 2. wyd. poprawione, Abingdon–Nowy Jork: Routledge, 2019, s. 11.
4 "G20 India 2023–2026 Official Website", G20 India, https://www.g20.in/en/index.html (dostęp: 25 kwietnia 2026).

CZŁONKOWIE G20

kraje członkowskie · Unia Europejska · Unia Afrykańska

W przypadku UE i UA członkami G20 są kolektywnie organizacje, a nie każde z państw w nich zrzeszonych.

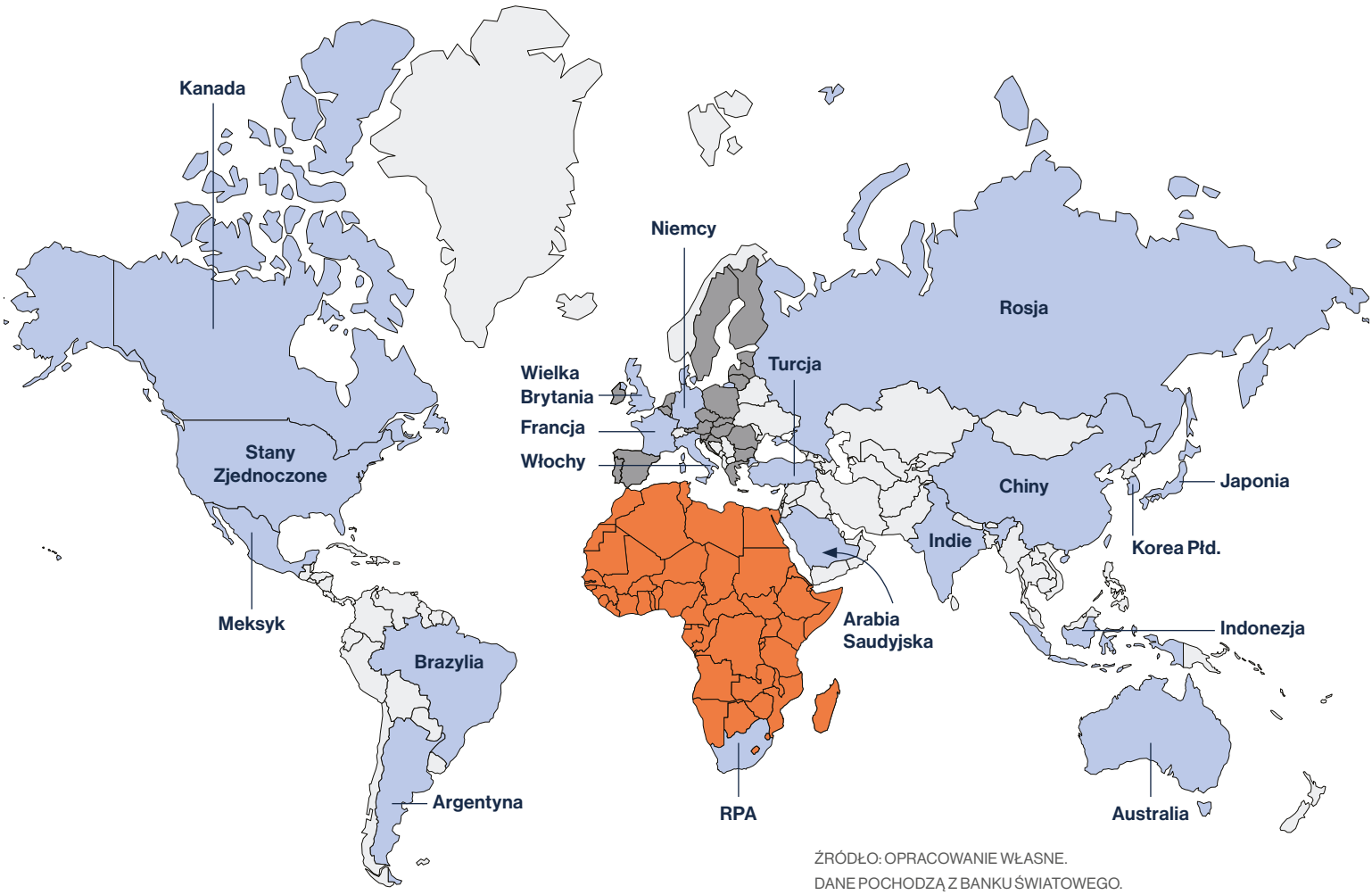

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.
DANE POCHODZĄ Z BANKU ŚWIATOWEGO.

KRAJE G20 ODPOWIADAJĄ ŁĄCZNIE ZA:

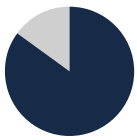

85%
światowego PKB

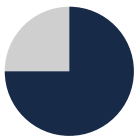

75%
światowego handlu

ŹRÓDŁO: "OUTCOME OF THE 2025 G20 LEADERS' SUMMIT IN JOHANNESBURG, SOUTH AFRICA", EUROPEAN PARLIAMENT, 27 LISTOPADA 2025.

Trzecim jest udowodniona przydatność dla formatu w postaci wartościowego wkładu intelektualnego (praca w grupach roboczych, grupach zaangażowania i tworzenie powiązanych z agendą *policy papers*).

Inauguracyjne spotkanie ministrów finansów i szefów banków centralnych G20 odbyło się w grudniu 1999 r. w Berlinie. **Pierwszy szczyt na poziomie liderów państw odbył się w listopadzie 2008 r. w Waszyngtonie** i szybko przekształcił G20 w główną platformę koordynacji polityki gospodarczej w odpowiedzi na globalny kryzys finansowy zapoczątkowany upadkiem banku Lehman Brothers[5]. Od tego momentu przywódcy spotykają się co najmniej raz w roku, a agenda forum wykracza daleko poza finanse i obejmuje zmiany klimatu, bilans handlowy, podatki międzynarodowe, regulacje cyfrowe czy wsparcie dla krajów rozwijających się.

5 Hajnal, 2019, s. 13.

SZCZYTY G20

		ZNACZENIE
1999	**Berlin, Niemcy**	inauguracyjne spotkanie ministrów finansów i prezesów banków centralnych G20
2000	Montreal, Kanada	
2001	Ottawa, Kanada	
2002	Nowe Delhi, Indie	
2003	Morelia, Meksyk	
2004	Berlin, Niemcy	
2005	Pekin, Chiny	
2006	Melbourne, Australia	
2007	Kapsztad, RPA	
2008	**Waszyngton, Stany Zjednoczone**	pierwszy szczyt G20 na poziomie przywódców krajów
2009	Londyn, Wielka Brytania	
2009	Pittsburgh, Stany Zjednoczone	
2010	Toronto, Kanada	
2010	**Seul, Korea Południowa**	wprowadzenie zrównoważonego rozwoju i wspierania państw rozwijających się do stałej agendy G20
2011	**Cannes, Francja**	spotkanie zdominowane przez szczyt kryzysu zadłużenia w strefie euro; udział Polski jako prezydencji w Radzie UE w pracach ścieżki finansowej G20
2012	San José del Cabo, Meksyk	
2013	Petersburg, Rosja	
2014	Brisbane, Australia	
2015	**Antalya, Turcja**	udział ekspertów z Polski w grupie roboczej ds. zatrudnienia
2016	Hangzhou, Chiny	

2017	**Hamburg, Niemcy**	19 członków potwierdza nieodwracalność „Porozumienia paryskiego” (USA wyrażają sprzeciw); udział polskiego wicepremiera, ministra finansów w konferencji na temat cyfryzacji sektora finansowego i wiceministra cyfryzacji w spotkaniu ministrów ds. cyfrowych
2018	**Buenos Aires, Argentyna**	
2019	**Osaka, Japonia**	kontynuacja dyskusji o globalnym opodatkowaniu gospodarki cyfrowej
2020	**Rijad, Arabia Saudyjska**	udział polskich ekspertów w grupie roboczej ds. zdrowia, grupie roboczej ds. inwestycji oraz pracach grupy zadaniowej ds. COVID-19
2021	**Rzym, Włochy**	polityczna zgoda G20 na globalny minimalny podatek CIT
2022	**Bali, Indonezja**	konkluzje dotyczące wojny w Ukrainie, udział ekspertów z Polski w grupie ds. transformacji energetycznej oraz ministerki klimatu i środowiska w debacie ministrów energii; zaproszenia dla polskich firm i ekspertów do szczytów B20, R20, Y20 oraz SAI20
2023	**Nowe Delhi, Indie**	poszerzenie G20 o Unię Afrykańską, udział przedstawiciela ministerstwa finansów w wydarzeniu towarzyszącym GPFI (globalne partnerstwo na rzecz włączenia finansowego) a także polskich firm i instytucji badawczych w spotkaniach B20 i T20
2024	**Rio de Janeiro, Brazylia**	włączenie przedstawicieli Polski w prace C20, B20 oraz T20
2025	**Johannesburg, RPA**	udział Polski we wszystkich spotkaniach ścieżki finansowej 1. poł. prezydencji RPA w G20 ze względu na prezydencję Polski w Radzie UE
2026	**Miami, Stany Zjednoczone**	udział Polski we wszystkich spotkaniach ścieżki finansowej i ścieżki szerpów. Polska po raz pierwszy uczestnikiem szczytu liderów G20
2027	**Wielka Brytania**	
2028	**Korea Południowa**	

Struktura i mechanizmy działania G20

G20 pozostaje jednym z najważniejszych, ale też najbardziej nietypowych, formatów współpracy gospodarczej na świecie. To nieformalna grupa, a nie organizacja międzynarodowa. Nie posiada więc traktatu założycielskiego, siedziby czy stałych pracowników. Kraje rotacyjnie sprawują roczne prezydencje – obowiązuje zasada „trójek" prezydencyjnych (wspólnych prac państw, które sprawują prezydencję w bieżącym, poprzednim i kolejnym roku). Operacyjnie G20 korzysta z zasobów aktualnego gospodarza do organizacji szczytu. Z tego względu G20, w przeciwieństwie do bardziej ustrukturyzowanych instytucji międzynarodowych, nie ma swojej „pamięci organizacyjnej". Wiedzę na temat działalności przekazują jednak ludzie zaangażowani w różne formaty prac grupy – przede wszystkim szerpowie, urzędnicy, eksperci czy uczestniczący w spotkaniach szefowie banków centralnych, których kadencja zazwyczaj trwa dłużej niż ministrów finansów. Osoby te wypracowują i przenoszą na kolejne spotkania i kolejnych uczestników nieformalne mechanizmy, procedury i tradycje.

Gospodarz szczytu ma wpływ na zaproszonych gości i kształt agendy. Regułą ostatnich lat było silniejsze akcentowanie tematów klimatycznych podczas prezydencji krajów rozwijających się.

Praktyka działania G20 pokazuje, że prezydencja jest okazją do kształtowania agendy przez gospodarza oraz całe trójki prezydencyjne. Dla przykładu, podczas prezydencji RPA w 2025 r., która była zwieńczeniem serii prezydencji krajów globalnego Południa, nacisk kładziony był na kwestie związane ze wspieraniem krajów rozwijających się (m.in. w zakresie polityki zdrowotnej czy restrukturyzacji zadłużenia)[6], a prezydencja USA jako priorytety wskazuje przeciwdziałanie nierównowagom w światowym handlu, deregulację, wspieranie zwiększania produkcji energii oraz rozwój innowacji, zwłaszcza w zakresie sztucznej inteligencji i innych przełomowych technologii[7], co współgra z politycznymi priorytetami obecnej administracji. Regułą ostatnich lat było większe zwracanie uwagi na tematy związane z polityką rozwoju i polityką klimatyczną podczas prezydencji krajów rozwijających się.

W praktyce agenda bardzo często kształtowana jest przez wydarzenia bieżące, a nie tylko cele i punkt widzenia gospodarza. Choć G20 pozostaje przede wszystkim forum współpracy i koordynacji polityki gospodarczej, wydarzenia światowo i systemowo istotne, takie jak pandemia COVID-19 czy kryzys energetyczny związany z rosyjską agresją na Ukrainę, zajmowały istotne miejsce w pracach i konkluzjach grupy.

Ponieważ G20 pozostaje organizacją nieformalną, faktyczna realizacja ustaleń grupy zależy od woli politycznej poszczególnych państw oraz działań organizacji międzynarodowych takich jak Rada Stabilności Finansowej, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Bank Światowy czy OECD. Szczyty mogą przyjmować konkluzje pomimo wyłączenia się niektórych krajów (jak miało to miejsce w 2017 r., gdy Stany Zjednoczone wyraziły sprzeciw wobec proklimatycznych konkluzji szczytu w Hamburgu). Porozumienia i konkluzje wypracowane na forum G20 nie mają mocy prawa międzynarodowego, ale wielokrotnie przyczyniły się do kształtowania globalnych norm i regionalnych polityk[8].

6 „G20 South Africa Summit: Leaders' Declaration", G20, 2025, https://g20drrwg.preventionweb.net/media/113344/download?startDownload=20251212 (dostęp: 6 stycznia 2026).

7 United States Department of State, „United States Hosts First G20 Sherpa Meeting", 2025, https://www.state.gov/releases/2025/12/united-states-hosts-first-g20-sherpa-meeting/ (dostęp: 6 stycznia 2026).

8 „What Does the G20 Do?", Council on Foreign Relations, https://www.cfr.org/backgrounder/what-does-g20-do (dostęp: 6 stycznia 2026).

Dwie ścieżki

W trakcie przygotowań do szczytu spotykają się dwie grupy urzędników – ministrowie finansów i prezesi banków centralnych, a także „szerpowie", czyli przedstawiciele przywódców krajów członkowskich. Urzędnicy niższego szczebla (np. wiceministrowie) oraz eksperci łączą się w grupy robocze i zespoły zadaniowe, które wykonują prace techniczne w obszarach polityki objętych danym szczytem. Ich celem jest wypracowanie niezbędnych kompromisów przed szczytem, a przy licznej grupie krajów z różnym doświadczeniem, punktem widzenia, dążeniami i odmiennymi priorytetami aktualnie rządzących jest to trudne.

Prace G20 są analogicznie podzielone na dwie ścieżki: finansową (w której uczestniczą ministrowie finansów i szefowie banków centralnych lub ich zastępcy) oraz szerpów. O tematach spotkań obu ścieżek decyduje kraj sprawujący prezydencję G20. Ścieżka finansowa, zasadniczo skupia się na tradycyjnych, podstawowych obszarach działalności G20 – regulacjach, rozwoju rynków finansowych i politykach makrostabilnościowych. Ścieżka szerpów to zazwyczaj negocjacje w zakresie pozostałych tematów: polityki rozwojowej, klimatycznej, handlowej, społecznej czy zdrowotnej. Szerpowie to przedstawiciele przywódców państw, zazwyczaj zawodowi dyplomaci z wieloletnim doświadczeniem. Ich doświadczenie, historia współpracy i wynikające z niej zaufanie, a także wysoki stopień decyzyjności są nieocenionym zasobem podczas szczytów G20. Szerpowie spotykają się minimum trzy razy w ciągu roku, ministrowie finansów i prezesi banków centralnych dwa do czterech razy, a grupy robocze spotykają się doraźnie[9].

PRZYKŁADOWY PODZIAŁ ZAGADNIEŃ MIĘDZY SZERPÓW A PRZEDSTAWICIELI MINISTERSTW FINANSÓW I BANKÓW CENTRALNYCH

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE HAJNAL, 2019 I G20, 2009C.

9 Hajnal, 2019, s. 11-38.

Grupy zaangażowania

Równolegle kraj sprawujący prezydencję G20 decyduje jakie grupy zaangażowania (*engagement groups*) będą funkcjonować w trakcie jego prezydencji. Są one złożone z przedstawicieli sektora prywatnego oraz społeczeństwa obywatelskiego i wspierają prace G20. Najważniejsze z nich to: Business 20 (B20), Civil Society 20 (C20), Labour 20 (L20), Think 20 (T20) i Youth 20 (Y20)[10, 11]. Grup może być więcej, ale nie wszystkie są aktywne na znaczącą skalę w każdym roku. Zrzeszają przedstawicieli: organizacji biznesowych, pozarządowych, związków zawodowych, ośrodków akademickich i badawczych czy organizacji młodzieżowych z krajów członkowskich oraz gości szczytu, a czasami zapraszają również interesujące osoby spoza tego grona.

Zadaniem grup zaangażowania jest przygotowywanie rekomendacji, które przedstawiają następnie przywódcom podczas szczytów. Grupy zaangażowania pracują pod patronatem międzynarodowych organizacji lub instytucji (np. L20 działała pod przewodnictwem Międzynarodowej Konferencji Związków Zawodowych i Komitetu ds. Związków Zawodowych OECD) lub organizacji wskazanych przez gospodarza szczytu (tak było w przypadku T20[12]). Ponieważ G20 nie posiada własnych struktur, w tym zaplecza badawczego i urzędniczego, materiały przygotowane przez grupy zaangażowania stanowią istotny intelektualny wkład i mają charakter quasi-konsultacji. Sprawiają, że różni interesariusze mogą poczuć się zaangażowani i wysłuchani, co zwiększa legitymizację działań G20.

G20 a inne organizacje międzynarodowe

Ponieważ G20 nie dysponuje własnym zapleczem analitycznym, **kluczowa dla funkcjonowania grupy jest jej współpraca z organizacjami międzynarodowymi.** Podmioty takie jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Bank Światowy, OECD, Światowa Organizacja Handlu (WTO), Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO) i Rada Stabilności Finansowej (FSB) są zapraszane na szczyty przez większość krajów sprawujących prezydencję G20[13]. Wspierają prace ekspertyzą, danymi, doświadczeniem, a także autorytetem. Ich przedstawiciele służą też G20 za nośnik pamięci instytucjonalnej. Dla organizacji międzynarodowych udział w pracach G20 to większa sprawczość i możliwość przekonania krajowych liderów do wdrożenia zalecanych reform i polityk.

Współpraca z organizacjami międzynarodowymi jest kluczowa dla funkcjonowania G20, które nie posiada własnego zaplecza analitycznego.

10 „The Group of Twenty (G20): Setting the Global Agenda",European Parliament, 2015, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/545712/EPRS_BRI%282015%29545712_REV1_EN.pdf (dostęp: 13 marca 2026).

11 „The 2022 G20 Summit Another step towards recovery or a growing rift?" European Parliament, 2022, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/738213/EPRS_BRI(2022)738213_EN.pdf (dostęp: 13 marca 2026).

12 „Think20 (T20) – G20 Engagement Group", South African Institute of International Affairs (SAIIA), https://saiia.org.za/g20-resource-centre/t20/ (dostęp: 13 marca 2026).

13 „A Guide to Committees, Groups, and Clubs", International Monetary Fund, 2023, https://www.imf.org/en/about/factsheets/a-guide-to-committees-groups-and-clubs (dostęp: 20 stycznia 2026).

PRIORYTETY G20

PRIORYTET G20	CO TO ZNACZY	PRZYKŁADY DZIAŁAŃ G20
 Stabilność finansowa	• Bezpieczny system finansowy • Nadzór nad globalnymi bankami • Odporność na kryzysy	• Reforma regulacji po 2008 r. • Współpraca z Radą Stabilności Finansowej, nadzór nad globalnymi bankami
 Zrównoważony rozwój	• Wspieranie „Agendy 2030” i celów zrównoważonego rozwoju	• Finansowanie rozwoju • Wsparcie dla krajów o niskich dochodach • Agenda inkluzywnego wzrostu
 Klimat	• Transformacja energetyczna • Dbanie o środowisko • Adaptacja do zmian klimatu • Stabilność finansowa wobec zmian klimatu	• Zielone finanse • Inwestycje w OZE i adaptację do zmian klimatu (zwłaszcza w krajach rozwijających się) • Zobowiązania klimatyczne w deklaracjach G20 • Zarządzanie ryzykami klimatycznym przez system finansowy • Plany transformacyjne
 Handel	• Otwarty handel międzynarodowy	• Obrona WTO • Skracanie łańcuchów dostaw • Ułatwienia w handlu

RADA STABILNOŚCI FINANSOWEJ

Jednym z przejawów skutecznego wpływu nowego formatu na międzynarodowy ład, a co za tym idzie gospodarkę, było powołanie Rady Stabilności Finansowej (Financial Stability Board, FSB), uzgodnione na szczycie w Londynie w 2009 r. To międzynarodowy organ odpowiedzialny za monitorowanie ryzyk w globalnym systemie finansowym oraz koordynację reform regulacyjnych, finansowany przez Bank Rozrachunków Międzynarodowych z siedzibą w Bazylei[14]. FSB, jako ciało eksperckie, lepiej może oceniać stabilność krajowych systemów finansowych[15], a także koncentrować się na widoku „z lotu ptaka" i analizować globalne powiązania. Historie wielkich kryzysów finansowych ostatnich 30 lat pokazały, że w zglobalizowanym świecie problemy sektora finansowego mogą przenosić się z regionu do regionu i z rynku na rynek jak pożar w suchym lesie. FSB nie tylko monitoruje kondycję rynków, ale również wypracowuje regulacje i standardy (np. we współpracy z Komitetem Bazylejskim) oraz monitoruje stan wdrażania reform w krajach G20. Przykładem takich regulacji są wspólne ramy dla mechanizmu uporządkowanej likwidacji banków (tzw. *resolution*), wypracowane przez banki centralne zebrane w FSB w pokłosiu kryzysu finansowego, a później implementowane m.in. w Unii Europejskiej. Dzięki wprowadzanym standardom regulacyjnym wzrosło bezpieczeństwo globalnego systemu finansowego, czego dowodem może być choćby odporność systemów finansowych w okresie pandemii COVID-19.

Pierwotnie G20 służyło koordynacji polityk najważniejszych gospodarek w obliczu kryzysów finansowych. Jednak efektywność formatu – na tyle małego, aby możliwe było szybkie wypracowywanie konkluzji, i jednocześnie na tyle szerokiego, aby skutecznie oddziaływać na globalną gospodarkę – przesądziła o poszerzeniu jego kompetencji. **Na szczycie w Pittsburgu w 2009 r. G20 zostało ogłoszone „podstawowym forum międzynarodowej kooperacji gospodarczej"[16].** Wówczas po raz pierwszy pojawiły się wątki związane z polityką energetyczną i klimatyczną. Szczyt w Seulu w 2010 r. przyniósł mocniejszy nacisk na politykę rozwojową, w tym wzmacnianie potencjału wzrostu w gospodarkach rozwijających się[17].

W 2023 r. Indie pod hasłem „Jedna Ziemia, jedna rodzina, jedna przyszłość" akcentowały rozwój zorientowany na człowieka i ambitną politykę klimatyczną[18]. Następnie RPA przesunęło środek ciężkości na finansowanie transformacji energetycznej, zielony rozwój i potrzeby Afryki[19]. Z perspektywy państw rozwijających się kluczowe jest zapewnienie odpowiednich strumieni finansowania na adaptację do zmian klimatu i wzmocnienie odporności tych gospodarek na ryzyka klimatyczne (m.in. w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego). Rozpoczęta w grudniu 2025 r. prezydencja USA postulowała powrót do wąsko interpretowanego rdzenia gospodarczego mandatu G20. Amerykanie stawiają na dyskusje na temat wzrostu gospodarczego i budowania dobrobytu poprzez deregulację, wspieranie innowacyjnych technologii i firm (w tym rozwoju sztucznej inteligencji), rozwój rynków finansowych i przeciwdziałanie nierównowagom w światowym handlu.

14 „About the Financial Stability Board", Financial Stability Board, 22 maja 2025, https://www.fsb.org/about/ (dostęp: 20 stycznia 2026).

15 Peter Knaack, Global Financial Networked Governance: The Power of the Financial Stability Board and Its Limits, Abingdon–Nowy Jork: Routledge, 2022.

16 G20, „Leaders' Statement: The Pittsburgh Summit; and Annexes: Core Values for Sustainable Economic Activity; G20 Framework for Strong, Sustainable, and Balanced Growth", 25 września 2009, http://www.g20.utoronto.ca/2009/2009communiqué0925.html (dostęp: 20 stycznia 2026).

17 Hajnal, 2019.

18 „G20 Official Website", G20 India, https://www.g20.in/ (dostęp: 20 stycznia 2026).

19 G20 summit, South Africa, 22-23 November 2025, Council of the European Union, https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2025/11/22-23/, (dostęp: 20 stycznia 2026).

Formalnie trójka prezydencyjna układa roczną agendę i priorytety grupy, zapewniając ciągłość głównych wątków. W praktyce, USA nie zaprosiły do prac RPA, które powinny stanowić część trójki. Prezydencja ma również możliwość przesuwania akcentów w ramach planowanych prac – poprzednia trójka (Brazylia, Indie i RPA), w skład której wchodziły tylko kraje rozwijające się, stawiała na wzmacnianie perspektywy globalnego Południa. Dlatego w tematach poprzednich dwóch szczytów duży nacisk położono na politykę rozwojową – w tym wsparcie dla biedniejszych krajów, a także upowszechnianie dostępu do rynków i instrumentów finansowych oraz kwestie klimatyczne i zdrowotne. Ostateczny kształt konkluzji zależy jednak od konsensusu całej grupy.

Quo vadis, G20?

W 2025 r. szerpowie przeprowadzili ewaluację G20@20 Review – przegląd dotychczasowych doświadczeń z pracy grupy (m.in. na podstawie ankietowego badania uczestników ostatniego szczytu) i rekomendacje dla jej dalszego działania. Głównym wnioskiem było to, że G20 wciąż jest skutecznym i wartościowym formatem współpracy międzynarodowej, ale efektywność jej prac spada. Raport wskazuje, że skuteczność G20 większa jest w czasach ostrych kryzysów, mniejsza zaś przy stawianiu czoła długoterminowym wyzwaniom. Autorzy pozytywnie ocenili poszerzenie horyzontów G20 poza regulacje finansowe i polityki makroekonomiczne, ponieważ przyniosło to wymierne postępy w politykach klimatycznej, energetycznej, zdrowotnej i rozwojowej. Stwierdzili jednak, że nadmiar celów i tematów prowadzi do rozmycia energii szczytów i konkluzji. Proponują więc powrót do kluczowej działalności grupy, którą definiują jako silny, zrównoważony, zbilansowany i włączający wzrost (*strong, sustainable, balanced, and inclusive growth*). Wśród rekomendacji znalazły się możliwość czasowego zawieszenia prac niektórych grup roboczych, wyznaczanie mniejszej liczby priorytetów i inicjatyw w trakcie prezydencji oraz zwiększenie intensywności spotkań na poziomie szerpów, zwłaszcza poświęconych spornym obszarom[20].

G20 jest skutecznym i wartościowym formatem współpracy międzynarodowej, ale potrzebuje reform. Konieczne jest doprecyzowanie priorytetów.

20 „G20@20 Review. Final Report", Government of South Africa / G20 Presidency, 2025.

Droga do członkostwa w G20

Brak formalnej struktury i spisanych zasad sprawiają, że pojęcie „członkostwa" w G20 czy uczestnictwa w pracach grupy jest nieco rozmyte w porównaniu chociażby do skodyfikowanych zasad partnerstwa i akcesji do Unii Europejskiej. Na potrzeby tej publikacji rozróżniamy kategorie „członkostwa" – czyli zapewnionego stałego miejsca w pracach, wydarzeniach i przedsięwzięciach G20, a także cykliczne sprawowanie prezydencji – oraz „uczestnictwa", które może przejawiać się udziałem na zaproszenie w części lub całości prac grupy albo wyłącznie udziałem w szczytach w charakterze gościa.

Choć pojawiająca się w nazwie G20 liczba jest pewną sugestią, rozmiar grupy nie jest zupełnie arbitralny. Kilkanaście państw i dwie unie to na tyle dużo, aby znalazły się w niej państwa z różnych regionów, kręgów kulturowych, na różnych etapach rozwoju i mierzących się z różnymi wyzwaniami. Stosunkowo duża (w porównaniu do G7) liczebność i różnorodność G20 zapewnia temu formatowi nie tylko szersze horyzonty, ale przede wszystkim legitymizację. G20, zwłaszcza po dołączeniu Unii Afrykańskiej i kilku kolejnych prezydencjach państw globalnego Południa, nie jest postrzegane przez kraje rozwijające się jako byt obcy, ale jako coś, co faktycznie jest ich i dla nich. Można interpretować G20 jako poszerzenie G7 o średnie potęgi, czyli kraje, które w pojedynkę nie mogą skutecznie konkurować z największymi globalnymi graczami ani narzucać im swoich narracji. Do wzmacniania roli średnich potęg w globalnych procesach decyzyjnych nawoływał premier Kanady Mark Carney w głośnym przemówieniu z Davos z 2026 r., widząc w nich możliwą przeciwwagę dla arbitralnych i nieprzewidywalnych zachowań globalnych hegemonów. Z drugiej strony spotykająca się na szczytach grupa jest bardzo liczna: po troje reprezentantów każdego z krajów członkowskich, zaproszonych krajów-gości i przedstawicieli organizacji międzynarodowych daje w sumie kilkadziesiąt do ponad stu osób prowadzących obrady. Utrudnia to konstruktywne, pogłębione dyskusje i budowę konsensusu. G20 nie chce stać się kolejną Organizacją Narodów Zjednoczonych, której powszechność wydłuża prace i niemalże uniemożliwia wypracowywanie porozumień. W efekcie skłonność do poszerzania formatu wśród obecnych członków jest niewielka.

Jedyne rozszerzenie G20 odbyło się w 2023 r. o Unię Afrykańską, która została zaproszona do G20 po 13 latach uczestniczenia w pracach grupy jako gość. Był to efekt konsensualnej decyzji dotychczasowych członków, a istotnym elementem w budowie zgody było poparcie prezydenta Stanów Zjednoczonych Joe Bidena w 2022 r.[21] Reprezentująca 55 krajów Unia Afrykańska po raz pierwszy była gościem na szczycie w Toronto w 2010 r.; w kolejnym szczycie, tym razem w Seulu, wzięła udział wraz z Algierią, Etiopią i Malawi[22]. W rezultacie wspólnych prac od kolejnego szczytu w Cannes w 2011 r. wzrosło zaangażowanie G20 w tematy ważne dla państw i instytucji z Afryki: rolnictwo, rozwój infrastruktury i przeciwdziałanie ubóstwu. Powstawały też kolejne inicjatywy G20 ukierunkowane na wsparcie kontynentu, jak G20 Energy Access Plan for Sub-Saharan Africa (2015) czy G20 Africa Partnership (2017). Ostatecznie Unia Afrykańska dołączyła do G20 jako organizacja członkowska (analogicznie do Unii Europejskiej) w 2023 r. Na decyzję o dołączeniu złożył się szereg czynników: rosnąca rola gospodarcza i polityczna Afryki, chęć zwiększenia reprezentatywności i legitymizacji formatu, wsparcie obecnych członków-krajów rozwijających się, poparcie Stanów Zjednoczonych, a także szereg lat pracy reprezentantów Unii Afrykańskiej jako gości szczytów.

KRYTERIA CZŁONKOSTWA W G20

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.

21 G20 Welcomes African Union as Permanent Member at New Delhi Summit, Reuters, 9 września 2023, https://www.reuters.com/world/g20-admit-african-union-permanent-member-new-delhi-summit-draft-declaration-2023-09-09, (dostęp: 25 kwietnia 2026).

22 Mabera, Florence. (2019). Africa and the G20: A relational view of African agency in global governance. *South African Journal of International Affairs*, 26(4), 583–599. https://doi.org/10.1080/10220461.2019.1702091 (dostęp: 25 kwietnia 2026).

Goście, goście...

O zapraszaniu gości decyduje kraj sprawujący prezydencję. Rozróżnić należy zaproszenie państwa w charakterze gościa wyłącznie na sam szczyt od zaproszenia do udziału we wszystkich pracach G20 w ramach danej prezydencji (jak ma to miejsce w przypadku Polski). Goście mogą brać udział w spotkaniach w ramach danej prezydencji, lecz zazwyczaj zabierają głos po członkach. Choć do tej pory zaproszenie do prac często trafiało do Hiszpanii, czwartej największej gospodarki Unii Europejskiej, to prezydencja USA w G20 nie zdecydowała się uhonorować tego kraju w ten sposób, ograniczając jego udział tylko do szczytu w Miami. Znaczenie Hiszpanii nie tkwi jednak wyłącznie w jej ekonomii. Ważniejsza – z punktu widzenia oryginalnego celu G20, jakim jest zapobieganie rozprzestrzenianiu się kryzysów finansowych – jest jej systemowa istotność. Hiszpański sektor finansowy ma znaczącą ekspozycję (przez relacje właścicielskie instytucji finansowych i ekspozycję ich klientów) na kraje Ameryki Łacińskiej[23]. Z tych samych powodów często na szczytach G20 goszczą też Holandia[24], Irlandia, ZEA – kraje mniejsze, lecz systemowo istotne dla europejskiego, a zatem i globalnego systemu finansowego oraz handlu. Częstym gościem szczytów jest też Singapur, który poza dużym znaczeniem dla systemu finansowego pełni też rolę głosu mniejszych i rozwijających się gospodarek[25]. W spotkaniach ścieżki finansowej regularnie uczestniczy też Szwajcaria, która pozostaje jednym z najważniejszych globalnych centrów finansowych. Poza Hiszpanią status stałych gości mają instytucje międzynarodowe: Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Bank Światowy.

Kraj sprawujący prezydencję zaprasza na szczyt również gości z własnego regionu lub blisko współpracujących z nim państw: podczas prezydencji RPA na szczycie gościli przywódcy krajów Afryki, a podczas prezydencji Indii – przywódcy z Azji Środkowo-Wschodniej. Czyni to prezydencje jednocześnie narzędziem do prezentowania regionalnej agendy i okazją do docenienia oraz wsparcia swoich sąsiadów i sojuszników na arenie globalnej (tak można odczytywać zaproszenie Polski, ale również Kazachstanu i Uzbekistanu przez prezydencję amerykańską). Z kolei dla krajów aspirujących do zbliżenia się z G20 **status gościa czy zaproszenie do udziału w pracach jest okazją do zaprezentowania użyteczności dla grupy poprzez merytoryczny wkład w prace grup roboczych i dyskusje plenarne,** a także do poszerzenia perspektyw grupy o nowe punkty widzenia i doświadczenia.

Status gościa G20 to szansa na zaprezentowanie swojej użyteczności dla grupy oraz zawiązywania i wzmacniania międzynarodowych koalicji w ważnych dla siebie tematach.

23 Andres-Escayola, Erik, et al. „The Spanish economy and banking system's exposure to material third countries." Banco de Espana Article 4, 2023.

24 "The EU and the G20", European Commission – Foreign Affairs and Security Policy, https://commission.europa.eu/topics/foreign-affairs-and-security-policy/eu-g20_en (dostęp: 25 kwietnia 2026).

25 „Group of Twenty (G20)", Ministry of Foreign Affairs – Singapore, https://www.mfa.gov.sg/about-mfa/foreign-policy/international-organisations/group-of-twenty-g20/ (dostęp: 25 kwietnia 2026).

Polska a G20 – gdzie jesteśmy

Po latach starań i uczestnictwa w pracach G20 wyłącznie na niższych szczeblach Polska została zaproszona do pełnoprawnego uczestnictwa w szczycie liderów w 2026 r. oraz w pracach G20 w ramach amerykańskiej prezydencji. To dowód uznania dla naszej rosnącej siły w świecie, a także przesuwania się środka ciężkości Europy na wschód. Polska może wnieść do G20 inspirującą historię stabilnego ekonomicznego i społecznego rozwoju, złożoną perspektywę na najważniejsze globalne wyzwania, od demografii poprzez klimat do geopolityki, a także doświadczenie w budowaniu konsensusu.

Silna i odporna gospodarka

W ciągu trzech i pół dekady funkcjonowania w kraju gospodarki wolnorynkowej Polska awansowała do grona największych gospodarek świata pod względem nominalnego PKB: według danych MFW na 2025 r., polska gospodarka zajmuje 21. miejsce na świecie, tuż za Szwajcarią[26]. Ten awans to efekt szybkiego i stabilnego wzrostu od lat 90., który dodatkowo przyspieszył po wejściu do UE. Historia polskiego cudu gospodarczego jest więc dowodem zarówno na skuteczność transformacji ustrojowej po 1989 r., zakładającej otwartość gospodarki, swobodę prowadzenia działalności i dominację własności prywatnej, jak i na zasadność międzynarodowej współpracy gospodarczej i politycznej, znoszenia barier w handlu i mobilności kapitału, ujednolicania standardów i regulacji. Są to też wartości bliskie G20.

27 International Monetary Fund, „Republic of Poland – Country Profile", IMF Data Mapper, https://www.imf.org/external/datamapper/profile/POL (dostęp: 25 kwietnia 2026).

REALNY WZROST PKB ROK DO ROKU (%)

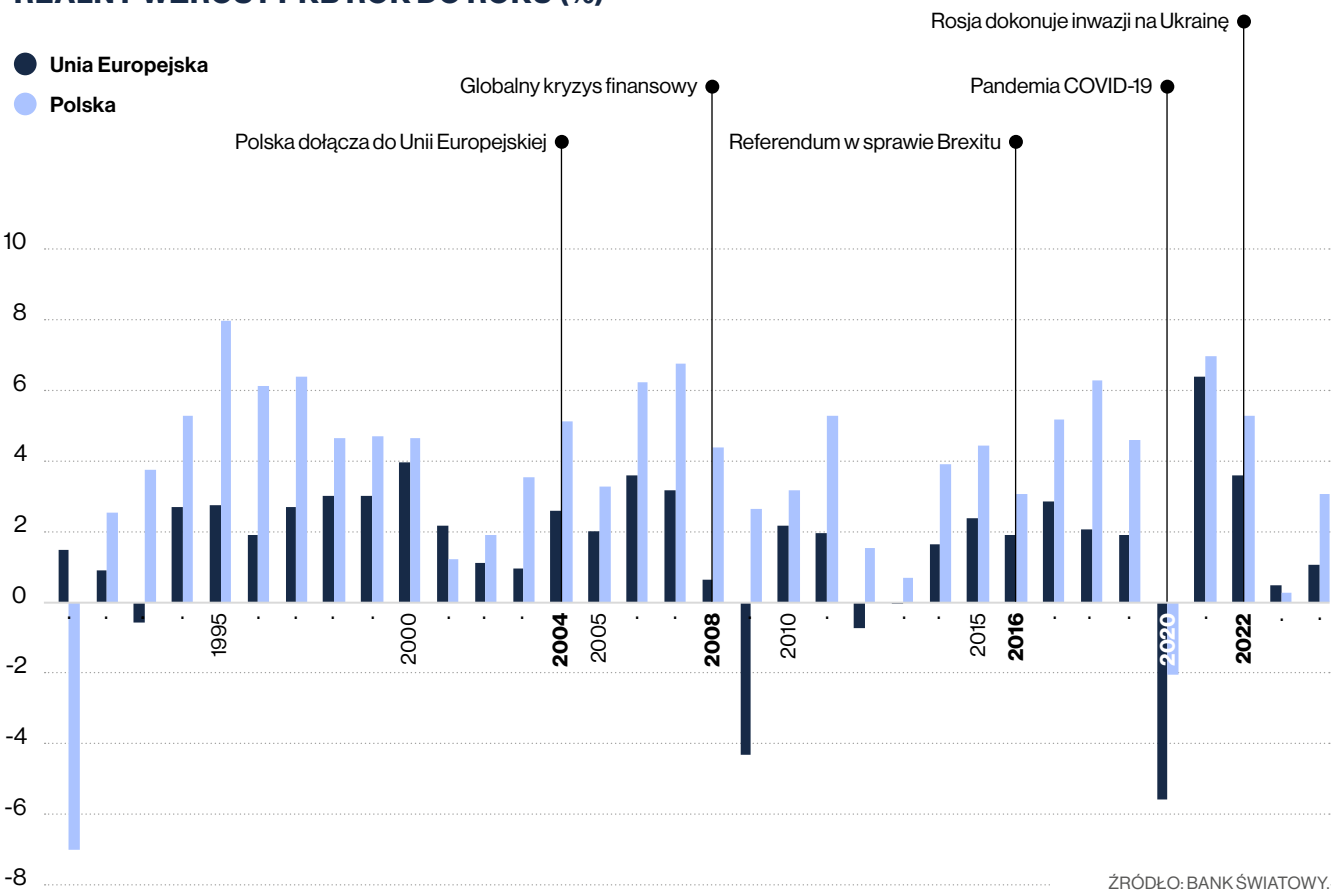

ŹRÓDŁO: BANK ŚWIATOWY.

W 2025 r. Polska utrzymała pozycję szóstej największej gospodarki Unii Europejskiej[27]. Wartość polskiego PKB per capita z uwzględnieniem parytetu siły nabywczej przekracza już 81 proc. średniego poziomu w UE; to historycznie najwyższy wynik dla naszego kraju[28]. Dla porównania, gdy Polska dołączyła do Unii Europejskiej w 2004 r., wskaźnik ten wynosił ok. 51 proc. średniej unijnej. Spośród krajów, które również dołączały w 2004 r., tylko Czechy, Słowenia, Litwa i Malta[29] są bliżej średniego poziomu życia w UE. Świadczy to o rosnącej pozycji Polski w europejskiej gospodarce.

Polska gospodarka wyróżnia się na tle Europy nie tylko ponadprzeciętną dynamiką wzrostu (co częściowo wynika z trwającego jeszcze doganiania poziomu rozwoju „starej" Unii), ale też niezwykłą odpornością na kryzysy. W 2009 r. wzrost polskiego PKB wynosił 2,6 proc.[30], natomiast unijnego -4,3 proc.[31]; Polska uniknęła też większych perturbacji na rynku finansowym.

Odporność tę Polska zawdzięcza strukturze swojej gospodarki: otwartej, lecz nie uzależnionej od eksportu, z dużym i chłonnym rynkiem wewnętrznym jako stabilnym źródłem popytu, a także znaczącej dywersyfikacji w ujęciu branżowym. Zarówno struktura wartości dodanej, jak i zatrudnienia jest podzielona pomiędzy różne gałęzi: przemysł, usługi, budownictwo i rolnictwo, co ogranicza ryzyko, że kłopoty jednej branży będą negatywnie działać na całą gospodarkę[32].

27 Eurostat.
28 Eurostat.
29 Eurostat.
30 Bank Światowy.
31 Bank Światowy.
32 „Economic forecast for Poland", European Commission – Economy and Finance, 17 listopada 2025, https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages/poland/economic-forecast-poland_en, (dostęp: 25 kwietnia 2026).

Sektor finansowy pozostaje stabilny dzięki konserwatywnemu zarządzaniu i nadzorowi, a dwa największe polskie banki, PKO BP i Pekao, kwalifikujące się jako systemowo istotne instytucje na skalę Unii Europejskiej, z powodzeniem przechodzą kolejne stress-testy. Jednocześnie sektor jest stosunkowo niewielki w porównaniu do gospodarki – według danych Eurostatu w 2024 r. wartość aktywów w Polsce odpowiadała ok. 118 proc. PKB, podczas gdy średnia unijna wynosiła 510 proc. PKB. Choć w Polsce działają prywatne banki powiązane kapitałowo z europejskimi, to wśród największych podmiotów tego typu dominuje kapitał krajowy, a ich ekspozycja zagraniczna jest śladowa. W efekcie trudno twierdzić, że polski rynek finansowy jest istotny w skali globalnej, choć jego znaczenie regionalne rośnie.

Ceniony członek międzynarodowych instytucji

Polska jest dziś ważną częścią kluczowych zachodnich instytucji. Jako jedna z największych gospodarek i najludniejszych krajów Unii Europejskiej ma znaczący głos w kształtowaniu polityki europejskiej. Polska uczestniczy również we współpracy w ramach nieformalnej grupy E6 – zrzeszającej sześć największych gospodarek UE. Stanowi ona platformę do dyskusji i prac w obszarach wzmocnienia suwerenności, szeroko rozumianej odporności gospodarczej oraz konkurencyjności i bezpieczeństwa Unii. W obecnej kadencji Komisji Europejskiej Polak, Piotr Serafin, zajmuje ważne stanowisko komisarza ds. budżetu. O pozycji Polski w Unii i o zaufaniu do Polaków może też świadczyć powierzanie im innych ważnych stanowisk: w latach 2014-2019 Donald Tusk sprawował funkcję Przewodniczącego Rady Europejskiej, a od końca lipca 2026 r. Mateusz Szczurek obejmie funkcję dyrektora departamentu europejskiego w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. **Polska jest na forach międzynarodowych ceniona jako aktor umiejętnie zabiegający o swoje interesy i doświadczony w budowaniu porozumień i kompromisów.**

Polska jest też członkiem Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Banku Światowego (była wśród założycieli tych instytucji i ponownie przystąpiła do nich w 1986 r.), Światowej Organizacji Handlu (od 1995 r.) i OECD (od 1996 r.). Z kolei w NATO (od 1999 r.) jest jednym z liderów wydatków obronnych w relacji do PKB – w 2026 r. przekroczyły one 4 proc.[33]. Polska jest postrzegana jednocześnie jako wiarygodny partner gospodarczy i jeden z filarów bezpieczeństwa w regionie.

Polska jest doświadczonym i cenionym członkiem międzynarodowych instytucji. Aktywnie współtworzy też nieformalne międzynarodowe formaty, jak Grupa Wyszehradzka, Inicjatywa Trójmorza czy Rada Państw Morza Bałtyckiego.

33 „Poland largest relative defence spender in NATO, new figures confirm", Notes From Poland,2025 , https://notesfrompoland.com/2025/09/02/poland-largest-relative-defence-spender-in-nato-new-figures-confirm/ dostęp: 25 kwietnia 2026).

Możliwości poszerzenia G20 i konkurencja o miejsce przy stole

Możliwości dalszego poszerzania G20 są ograniczone. Dużą siłą tego formatu jest właśnie stosunkowo niewielka liczba uczestników (format nazywany jest minilateralizmem, w odróżnieniu od multilateralizmu, np. relacji na forum ONZ) – ułatwia to dyskusję, budowę konsensusu, sprawne ustalanie i wdrażanie postanowień. Równocześnie kluczowa dla G20 jest reprezentatywność, dająca jej legitymizację oraz zwiększająca siłę oddziaływania w różnych regionach. Pokazuje to, że droga do G20, choć otwarta, jest długa i stroma, a chętnych do wyścigu może być wielu.

Raport G20@20 Review pokazuje, że zainteresowanie rozszerzeniem stałego członkostwa G20 jest bardzo ograniczone. Spośród wszystkich państw członkowskich tylko jedno zadeklarowało otwartość na ewentualne poszerzenie grupy, podkreślając, że mogłoby się ono dokonać wyłącznie na zasadzie pełnych konsultacji i konsensusu.

Obecnie brak konsensusu dla dalszego poszerzania G20, a tylko nieliczni członkowie grupy opowiadają się za intensyfikacją współpracy z krajami trzecimi.

Jedynie około jedna czwarta członków uważa, że reprezentatywność G20 wymaga poprawy, podczas gdy 57% państw zapraszanych jako stali goście dostrzega potrzebę zmian w składzie grupy. Raport wskazuje także, że udział stałych gości wzmacnia legitymizację G20 i poszerza jej oddziaływanie poza grono członkowskie, jednak wraz ze wzrostem liczby uczestników pojawiają się obawy o wydłużenie obrad i ograniczenie przestrzeni do pogłębionej dyskusji między członkami. **Tylko 20% państw G20 opowiada się za intensyfikacją współpracy z krajami spoza grupy, a 35% uznaje obecne zasady zapraszania gości za odpowiednie.** W związku z tym niektóre państwa postulują powrót do bardziej uporządkowanych procedur, w tym ograniczenie liczby państw-gości do pięciu, zgodnie z ustaleniami ze szczytu w Seulu z 2010 r. (to niepisana zasada, od której niektóre szczyty odchodziły).

Dyskusję o zaproszeniu nowego członka mogłoby ożywić opuszczenie G20 przez jednego z dotychczasowych uczestników. Musiałoby to jednak wydarzyć się albo w drodze decyzji samego kraju albo systemowego wykluczenia go przez kolejne kraje sprawujące prezydencję z dalszych prac (podobnie jak przy wykluczeniu Rosji z grupy G8 po aneksji Krymu w 2014 r.). Oba omawiane scenariusze wydają się mało prawdopodobne – szczególnie w obliczu rosnących napięć geopolitycznych potrzebne są przestrzenie do wspólnej dyskusji, co jest wartością uznawaną przez decydentów niezależnie od bieżących sporów pomiędzy poszczególnymi uczestnikami.

Wśród krajów, które również również aspirują do stałego członkostwa w G20, należy wymienić najczęstszych gości szczytów: Hiszpanię, Holandię, Norwegię i Singapur. Z kolei dołączenie Unii Afrykańskiej do G20 i uczestnictwo w szczycie w Johannesburgu w 2025 r. rozbudziło aspiracje kolejnych państw afrykańskich, jak Egipt i Nigeria. Ambicje dołączenia do G20, poparte kilkukrotnym uczestnictwem w charakterze gościa, przejawiają też Zjednoczone Emiraty Arabskie[34]. Za każdym z tych kierunków potencjalnego rozszerzenia przemawiają różne względy. Kraje Europy mają duże gospodarki i jeszcze większe znaczenie w globalnym handlu i finansach. Singapur wnosi historię gospodarczego rozwoju oraz perspektywę mniejszego, lecz wciąż istotnego gracza z Azji, oraz adwokata gospodarek rozwijających się. Egipt i Nigeria liczyć mogą na przesuwanie się globalnego środka ciężkości na południe wraz z rosnącym gospodarczym, demograficznym i surowcowym potencjałem Afryki. ZEA jest krajem zamożnym i merytorycznie angażuje się w kwestie klimatyczne (od polityki energetycznej po bezpieczeństwo żywnościowe).

Za każdym z potencjalnych kierunków rozszerzenia G20 przemawiają różne względy – od znaczenia gospodarczego, przez przesuwanie się globalnego środka ciężkości na południe, po zamożność i zaangażowanie w kwestie klimatyczne.

Silniejsze splecenie Polski z pracami G20 wymaga nie tylko korzystnego zaprezentowania zasobów, które już mamy: gospodarczego znaczenia, wartościowego doświadczenia i złożonej perspektywy. **To również kwestia prężnego i merytorycznego zaangażowania, a także umiejętnego budowania partnerstw i sojuszy z dotychczasowymi członkami,** zwłaszcza zaś z kolejnymi gospodarzami G20.

34 Sheikh Abdullah bin Zayed Al Nahyan, „The UAE in the G20 Process: Boosting Resilience, Ensuring Inclusivity", Global Governance Project, Sheikh Abdullah bin Zayed Al Nahyan, „The UAE in the G20 Process: Boosting Resilience, Ensuring Inclusivity", Global Governance Project, https://www.globalgovernanceproject.org/the-uae-in-the-g20-process-boosting-resilience-ensuring-inclusivity/sheikh-abdullah-bin-zayed-al-nahyan, (dostęp: 7 stycznia 2026 r.)

MIAMI
G20
AMERICA
MIAMI

Stanowiska państw G20 wobec pomysłu rozszerzenia grupy o Polskę

2

Mapowanie stanowisk państw G20 wobec pomysłu rozszerzenia grupy o Polskę zostało opracowane na podstawie desk researchu oraz 11 rozmów eksperckich, prowadzonych w trybie *off the record*.

W efekcie stworzyliśmy pięciostopniową kategoryzację członków G20 pod kątem ich potencjalnego podejścia do udziału Polski w pracach grupy, uwzględniając deklarowane postawy polityczne i szersze uwarunkowania geopolityczne. W analizie, obok krajów G20, wskazano Hiszpanię i Holandię jako główne punkty odniesienia i konkurencję dla Polski w zabiegach państw UE o udział w pracach grupy.

Kraje te uczestniczą w tym procesie dłużej i skuteczniej – od szczytu w Waszyngtonie w 2008 r. Hiszpania ma status stałego gościa, a Holandia, choć go nie posiada, jest regularnie zapraszana. Oba państwa są postrzegane jako aktywne, wnoszące wartość dodaną oraz pełniące rolę „pomostu" G20 z krajami spoza grupy.

Kategorie

Przyjazny	**aktor gotowy do działania, realne wsparcie polityczne, deklaracje**
Przychylny	**aktor przychylny, ale pasywny, brak aktywnego lobbowania, ale brak sprzeciwu**
Transakcyjny	**aktor politycznie warunkowy, jego decyzja zależy od układów geopolitycznych**
Konkurujący	**aktor rywalizujący, który obawia się o własną pozycję w G20, dba o balans sił i kreuje się na przedstawiciela swojego regionu**
Nieprzychylny	**aktor, który aktywnie lub strukturalnie sprzeciwia się idei rozszerzenia, w tym włączeniu Polski do grupy**

Do grupy **przyjaznych i gotowych do działań krajów** zaliczyliśmy **Stany Zjednoczone**, które aktywnie wspierają obecność Polski w roli gościa na forum G20. **Przychylne, lecz pasywne** pozostają państwa skłonne do uznania polskiej obecności, jednak bez gotowości do lobbowania – są to: **Francja, Niemcy, Japonia, Kanada, Australia, Korea Południowa, Włochy, Argentyna, Indonezja oraz Unia Europejska** jako aktor instytucjonalny. Z kolei państwa **transakcyjne – Arabia Saudyjska, Chiny i Indie** – uzależniają swoje stanowisko od szerszych kalkulacji politycznych oraz relacji z mocarstwami globalnymi. Do grupy krajów **konkurujących** zaklasyfikowaliśmy **Turcję, Meksyk, Hiszpanię i Holandię**, które mogą postrzegać polskie aspiracje jako potencjalne zagrożenie dla własnej pozycji w G20. Ostatnią kategorię tworzą państwa nieprzychylne, sprzeciwiające się rozszerzeniu G20 o Polskę z powodów politycznych lub ideowych: **Rosja, Republika Południowej Afryki, Brazylia czy Unia Afrykańska**. Tak zdefiniowane grupy mogą ułatwić ocenę szans Polski na dalsze angażowanie ich w proces decyzyjny G20.

Waga wpływu

wysoka

średnia

niska

Waga wpływu państw w G20 została określona na podstawie wielkości ich gospodarek, pozycji negocjacyjnej w grupie oraz zdolności do kształtowania konsensusu – czynników wyznaczających realną siłę głosu w procesie decyzyjnym. Dodatkowo uwzględniliśmy wyniki mapowania stanowisk (zaproszenia, aktywność dyplomatyczna), co pozwoliło ocenić praktyczny wpływ państw na ewentualne decyzje dotyczące udziału Polski. Za państwa o **wysokiej wadze** uznaliśmy te, które mogą realnie blokować lub forsować zmiany bądź wpływać na zaproszenia gości dzięki prezydencji (m.in. USA, Chiny, Francja, Niemcy, Brazylia, Japonia, Korea Płd., Wielka Brytania, UE). **Wagę średnią** przypisaliśmy państwom, które są istotne, lecz wymagają koalicji do realizacji własnych postulatów (np. Kanada, Meksyk, Arabia Saudyjska, RPA, Australia, Włochy). **Wagę niską** otrzymały państwa o ograniczonym wpływie politycznym, których sprzeciw lub poparcie ma mniejsze znaczenie (m.in. Argentyna, Indonezja, UA, Turcja).

Europa

członkowie G20 i Unii Europejskiej

członkowie Unii Europejskiej

członkowie Unii Europejskiej i goście G20

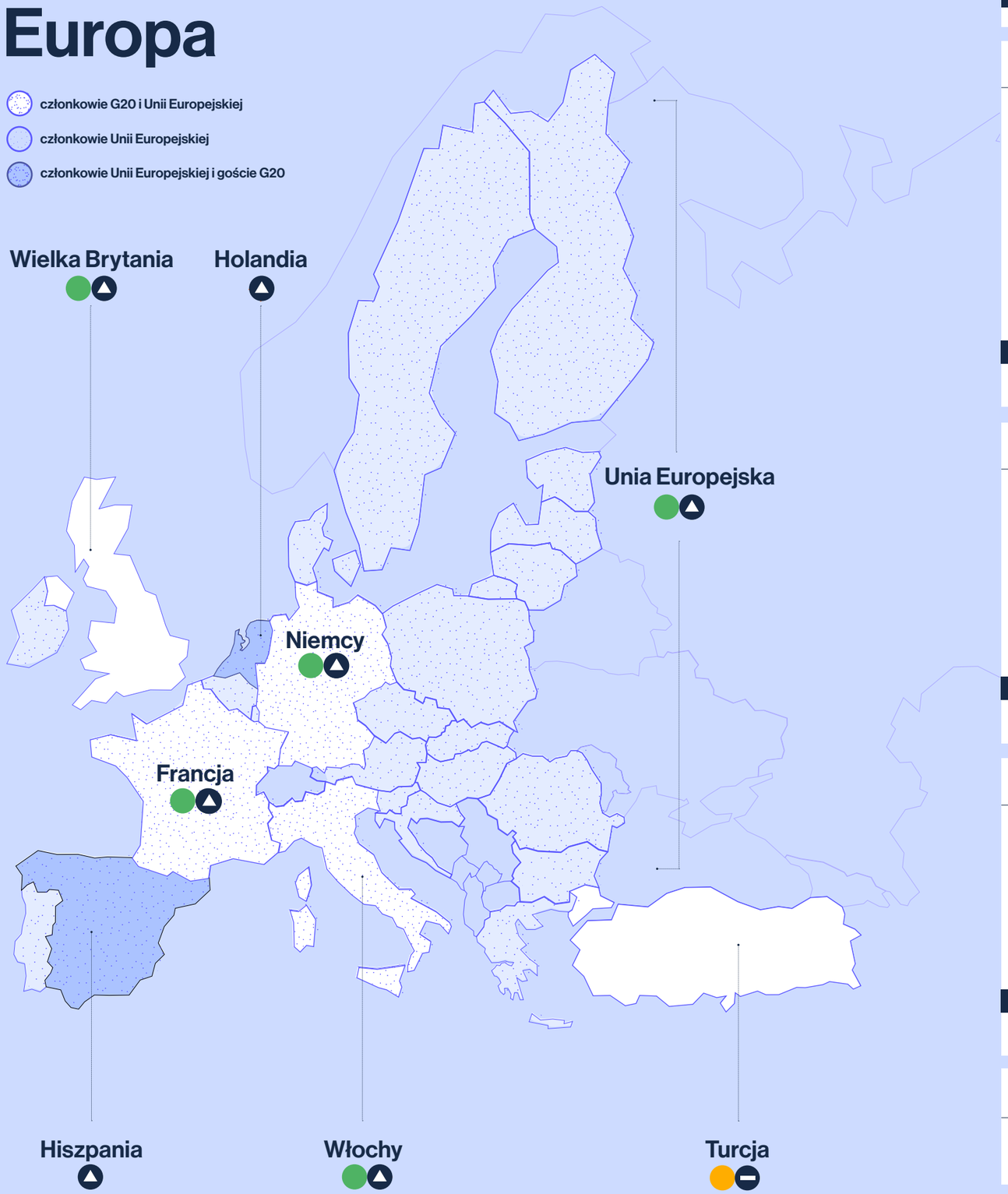

kraj/kategoria: przyjazny · przychylny · transakcyjny · konkurujący · nieprzychylny

waga wpływu: wysoka · średnia · niska

Wielka Brytania

Prezydencja w 2027 r.

Wielka Brytania nie deklaruje jednoznacznego stanowiska wobec udziału Polski w G20, ale prezentuje przychylną postawę wobec możliwości zapraszania Polski jako gościa w przyszłości. Tradycyjnie stosuje praktykę stałego zapraszania kilku stolic spoza grupy, co może sprzyjać Warszawie; jednocześnie postrzega G20 jako platformę współpracy z państwami globalnego Południa, co ogranicza priorytet kwestii polskiej.

kategoria	waga wpływu
przychylny	wysoka

Niemcy

Kluczowy aktor UE w G20 i istotny partner gospodarczy Polski. Berlin nie będzie blokować udziału Warszawy w pracach G20, lecz nie należy oczekiwać jego aktywnego wsparcia dla formalnego rozszerzenia formatu. Preferuje zmiany G20 wyłącznie w oparciu o szeroki konsensus międzynarodowy. Niemcy w przeszłości zapraszały Polskę do wybranych wydarzeń w ramach prezydencji (2017 r.) – na konferencję dotyczącą cyfryzacji sektora finansowego oraz na spotkanie ministrów finansów i szefów banków centralnych oraz ministrów ds. cyfrowych.

kategoria	waga wpływu
przychylny	wysoka

Francja

Paryż nie będzie blokować udziału Warszawy w pracach G20, ale nie należy oczekiwać jego aktywnego wsparcia dla formalnego rozszerzenia składu grupy. Francja koncentruje się na wzmacnianiu reprezentacji państw globalnego Południa, zwłaszcza Afryki, co potwierdza jej konsekwentne poparcie dla włączenia Unii Afrykańskiej jako stałego członka G20 (co nastąpiło w 2023 r.)

kategoria	waga wpływu
przychylny	wysoka

Włochy

Włochy doceniają rozwój Polski i podchodzą do niej przychylnie, lecz nie będą wspierać jej członkostwa w G20. Rzym negatywnie ocenia zaproszenie Polski do Miami w momencie, kiedy członek G20 – RPA – został wykluczony.

kategoria	waga wpływu
przychylny	wysoka

Unia Europejska

UE nie będzie aktywnie zabiegać o członkostwo Polski w G20. Do prac w G20 zaproszone są już dwa inne kraje unijne (stali goście): Holandia i Hiszpania. Dlatego też UE będzie z dystansem patrzeć na wspieranie Polski.

kategoria	waga wpływu
przychylny	wysoka

Turcja

Turcja zachowuje dystans wobec polskiej kandydatury, postrzegając Polskę jako potencjalnego konkurenta w gronie krajów średniej wielkości aspirujących do wzmocnienia swojej pozycji globalnej. Turcja zaprosiła Polskę do udziału w Employment Working Group w 2015 r. podczas swojej ostatniej prezydencji.

kategoria	waga wpływu
konkurujący	średnia

Hiszpania

gość G20

stały gość

waga wpływu
wysoka

Holandia

gość G20

zapraszana regularnie

waga wpływu
wysoka

Azja

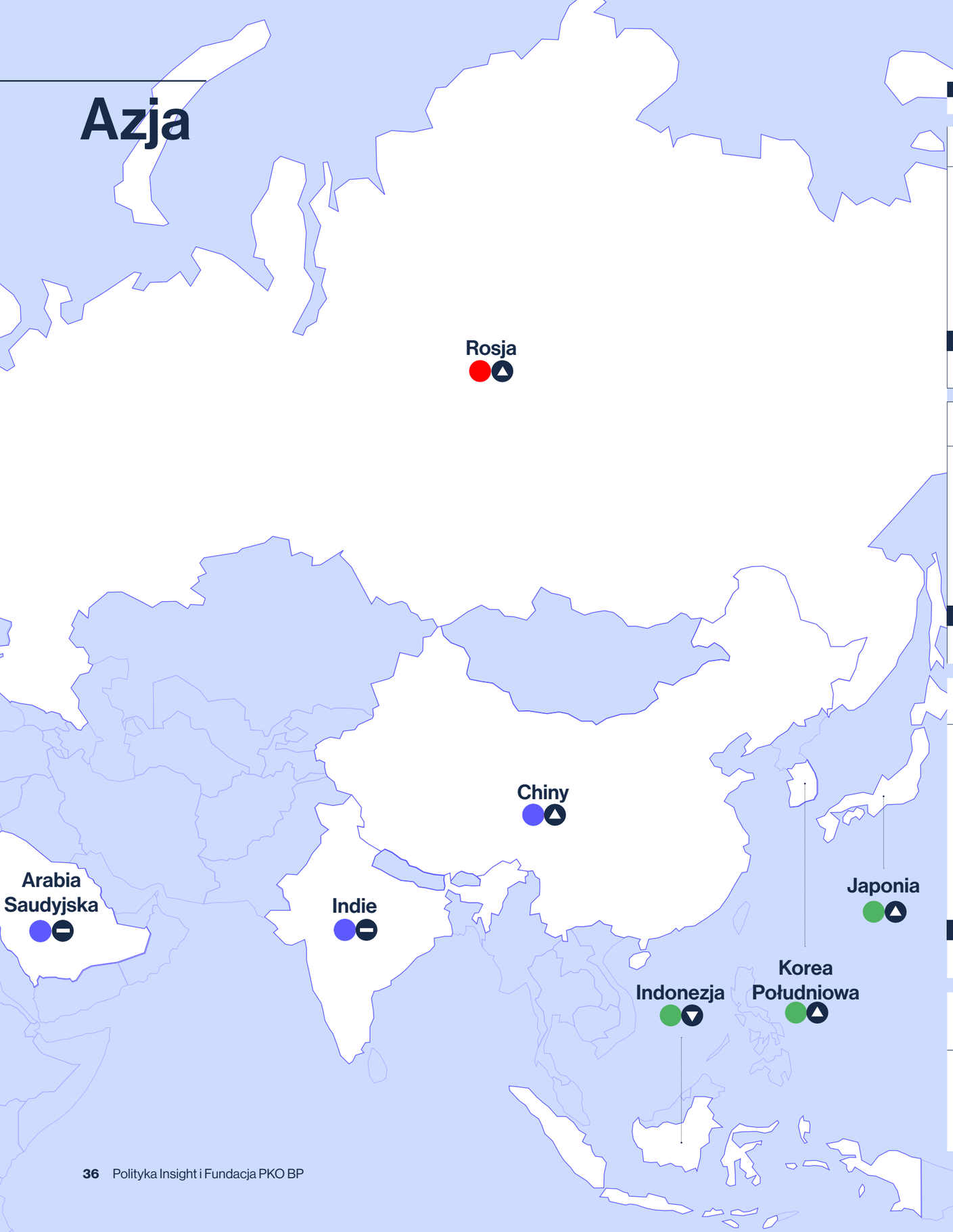

kraj/kategoria					
przyjazny	przychylny	transakcyjny	konkurujący	nieprzychylny	

waga wpływu		
wysoka	średnia	niska

Korea Południowa

Prezydencja w 2028 r.

Relacje bilateralne sprzyjają Polsce, jednak Korea nie będzie lobbować na rzecz jej stałej obecności w G20. Pomimo starań Warszawy, nie została ona zaproszona do udziału w pracach G20 podczas prezydencji Korei Południowej w 2010 r. Kraj skupia się na współpracy obronnej z Polską. Państwo jest istotne ze względu na prezydencję w 2028 r.

kategoria	waga wpływu
przychylny	wysoka

Japonia

Japonia utrzymuje pozytywny stosunek do Polski, uznając zbieżność interesów wobec Rosji i Chin, ale nie będzie aktywnie zabiegać o jej przyłączenie do G20. Pomimo starań Polski, Tokio nie włączyło Warszawy do prac G20 w czasie swojej poprzedniej prezydencji (2019).

kategoria	waga wpływu
przychylny	wysoka

Indonezja

Indonezja nie deklaruje wsparcia politycznego dla członkostwa Polski w G20, ale nie należy spodziewać się sprzeciwu. W 2022 r., podczas swojej prezydencji, Indonezja zaprosiła polskich ekspertów do udziału w debacie ministrów ds. energii.

kategoria	waga wpływu
przychylny	niska

Chiny

Chiny podchodzą transakcyjnie do polskich aspiracji wobec G20. Sygnalizowały gotowość poparcia, ale mogą zagłosować z blokiem BRICS przeciw Polsce z uwagi na interesy globalnego Południa lub Rosji. Pomimo starań Polski, Pekin nie włączył Warszawy do prac G20 w czasie swojej poprzedniej prezydencji (2016).

kategoria	waga wpływu
transakcyjny	wysoka

Arabia Saudyjska

Rijad nie zajmuje stanowiska wobec polskiej kandydatury, podporządkowując decyzję relacjom z USA i Rosją. Arabia Saudyjska wcześniej zapraszała polskich ekspertów do udziału w pracach grup tematycznych. W 2020 r., podczas swojej prezydencji, Arabia Saudyjska zaprosiła polskich ekspertów do prac Health Working Group, Track and Investment Working Group oraz T20 (Task Force on COVID-19).

kategoria	waga wpływu
transakcyjny	średnia

Indie

Indie balansują między własnymi relacjami z Rosją a tymi z USA i nie poprą udziału Polski, jeśli miałby on naruszać ich strategiczne układy. Podczas swojej prezydencji w 2023 r. zaprosiły przedstawicieli Polski jedynie na niższe poziomy prac, w tym przedstawicieli Ministerstwa Finansów do Global Partnership for Financial Inclusion (GPFI), ale sprzeciwiły się doproszeniu Polski do pracy na platformie G20 (z powodu stosunku Polski do Rosji).

kategoria	waga wpływu
transakcyjny	średnia

Rosja

Z perspektywy Moskwy Polska jawi się jako państwo konsekwentnie opowiadające się za izolacją Rosji na arenie międzynarodowej. Ponadto jednoznaczne i konfrontacyjne stanowisko Polski wobec agresji Rosji na Ukrainę jest postrzegane przez Moskwę jako czynnik dyskwalifikujący Warszawę jako potencjalnego kandydata do członkostwa w G20.

kategoria	waga wpływu
nieprzychylny	wysoka

Ameryka Północna i Południowa

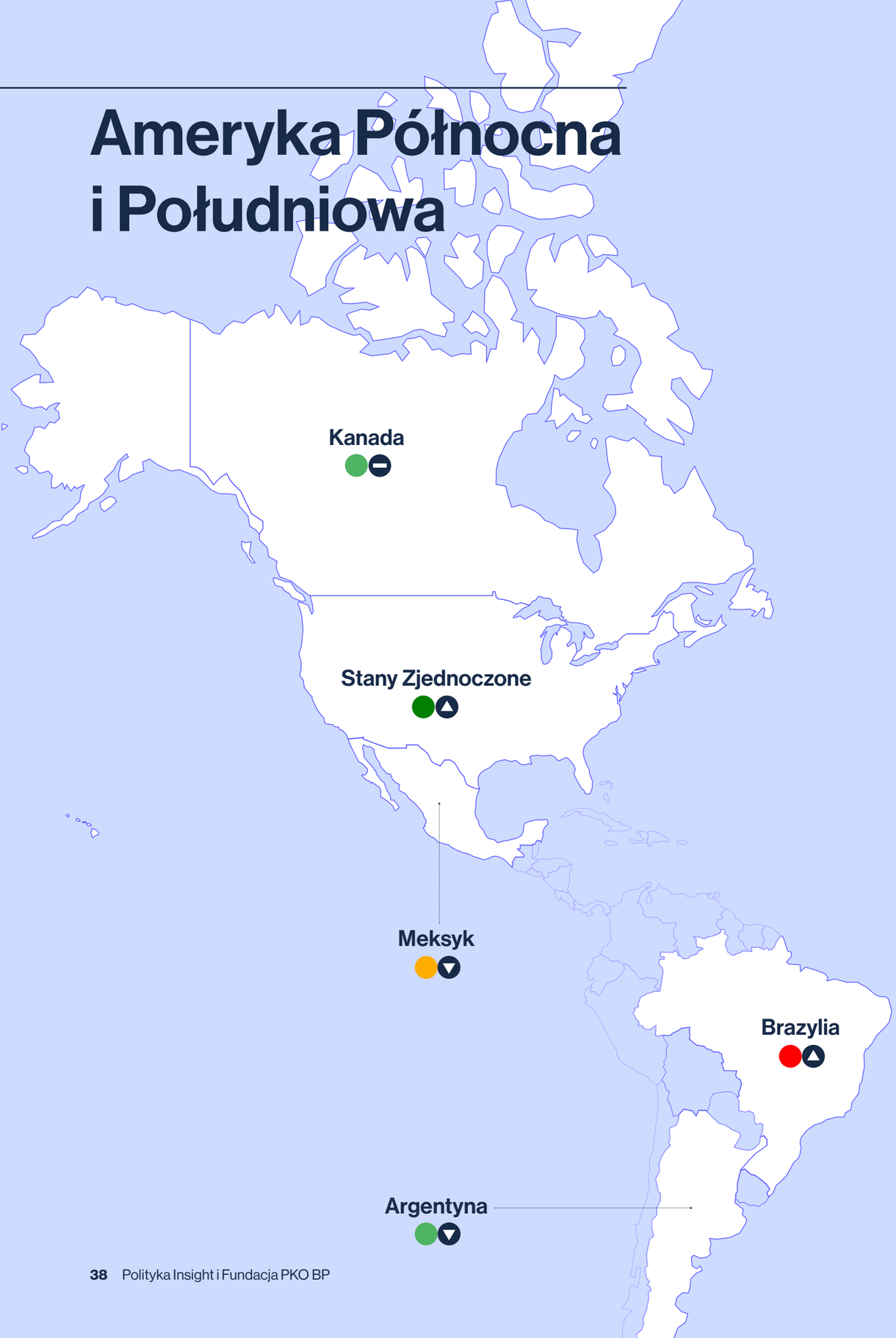

kraj/kategoria					
przyjazny	przychylny	transakcyjny	konkurujący	nieprzychylny	

waga wpływu		
wysoka	średnia	niska

Stany Zjednoczone

Prezydencja w 2026 r.

USA aktywnie wspierają udział Polski w pracach G20, co potwierdza zaproszenie Warszawy na szczyt w 2026 r. Stanowisko USA jest kluczowe dla realizacji ambicji Polski, choć temat rozszerzenia grupy nie został dotąd oficjalnie podniesiony. Jednorazowe zaproszenie nie gwarantuje stałego udziału Polski w G20 podczas obrad w ramach kolejnych prezydencji.

kategoria	waga wpływu
przyjazny	wysoka

Kanada

Kanada nie będzie aktywnie sprzeciwiać się ewentualnemu przystąpieniu Polski do G20, ale też nie będzie aktywnie zabiegać o jej członkostwo. Zdaniem Ottawy nie jest to dobry czas na rewizje składu G20, choć uważa, że G20 powinno odzwierciedlać nową globalną dynamikę i wielkość gospodarek. Kanada szuka partnerów, a Polska jest dobrym kandydatem ze względu na swój stosunek do Rosji i rosnące wydatki na obronność.

kategoria	waga wpływu
przychylny	średnia

Meksyk

Meksyk postrzega rozszerzenie G20 o kolejny kraj UE jako zagrożenie dla własnej pozycji, uznając obecny skład formatu za wystarczający. Udział Polski zwiększyłby siłę bloku unijnego i ograniczył pozycję Meksyku. Ewentualne poparcie mogłoby wynikać jedynie z presji USA.

kategoria	waga wpływu
konkurujący	niska

Argentyna

Argentyna raczej chętna do poparcia Polski ze względu na postawę USA oraz chęć utrzymania dobrych relacji z UE, szczególnie w kontekście umowy UE–Mercosur. Jednocześnie trudno oczekiwać, aby Buenos Aires było aktywnym promotorem polskiej kandydatury po sprzeciwie Polski wobec tej umowy. Dla Argentyny istotne jest, aby nowe państwa w G20 nie osłabiały głosu globalnego Południa – Polska, jako kraj UE, nie zmienia balansów w Ameryce Łacińskiej. Argentyna nie włączyła Polski do prac G20 podczas swojej prezydencji w 2018 r.

kategoria	waga wpływu
przychylny	niska

Brazylia

Brazylia sprzeciwia się rozszerzeniu G20 i działa na rzecz zwiększania wpływu globalnego Południa. Postrzega Polskę jako reprezentanta Zachodu, a za priorytet uznaje włączenie globalnego Południa, zwłaszcza Afryki i krajów rozwijających się. Chce większej reprezentacji narodów średniej wielkości, aby „zbalansować Zachód". W 2024 r. Brazylia podczas swojej prezydencji zaprosiła przedstawicieli Polski do prac w C20, B20 i T20, ale sprzeciwiła się doproszeniu Polski do pracy na platformie G20 (z powodu stosunku Polski do Rosji).

kategoria	waga wpływu
nieprzychylny	wysoka

Afryka i Oceania

kraj/kategoria
przyjazny · przychylny · transakcyjny · konkurujący · nieprzychylny

waga wpływu
wysoka · średnia · niska

Republika Południowej Afryki

RPA wykazuje ograniczoną gotowość do wspierania udziału Polski w pracach G20, czego sygnałem był brak zaproszenia na szczyt G20 w 2025 r. Z perspektywy Pretorii Warszawa byłaby kolejnym przedstawicielem „bogatej Północy", co mogłoby zaburzyć postrzeganą równowagę sił w ramach G20. Jednocześnie wykluczenie tego kraju z prac G20 podczas prezydencji USA przy jednoczesnym zaproszeniu Polski może umacniać negatywne stanowisko RPA w tym zakresie.

kategoria	waga wpływu
●	▼

Unia Afrykańska

UA nie sprzeciwia się oficjalnie udziałowi Polski, ale nie będzie przychylna członkostwu, argumentując swoje stanowisko nadreprezentacją Europy i faktem, że Polska jest już reprezentowana przez UE. Sytuację Warszawy pogarsza fakt, że Polska jest faworyzowana przez USA, a RPA jako członek G20 nie została zaproszona do pracy grupy.

kategoria	waga wpływu
●	▼

Australia

Australia jest życzliwa polskim ambicjom, ale nie będzie aktywnie wspierała Polski. Jako jedyny przedstawiciel Oceanii obawia się rozszerzenia G20 o kolejny kraj europejski i co do zasady nie popiera zwiększania liczby członków ani rozbudowy agendy organizacji międzynarodowych, ponieważ z jej punktu widzenia utrudnia to sprawne podejmowanie decyzji. Nowy członek G20 powinien wnosić konkretne i praktyczne doświadczenie, a nie jedynie znaczenie symboliczne. Pomimo starań Polski, Canberra nie włączyła Warszawy do prac G20 w czasie swojej poprzedniej prezydencji (2014).

kategoria	waga wpływu
●	⛔

Podsumowanie

Zaproponowana powyżej waga wpływu państw G20 i ich stosunek do Polski nie są trwałe i mogą się zmieniać wraz z sytuacją na arenie międzynarodowej czy sytuacją polityczną w tych krajach. W przypadku Stanów Zjednoczonych można obecnie mówić o poparciu dla Polski, choć jego trwałość nie jest przesądzona. Natomiast Rosja będzie konsekwentnie nieprzychylna polskim aspiracjom i trudno oczekiwać zmiany tego podejścia. Państwa europejskie będą z reguły przychylne Polsce i nie będą oficjalnie sprzeciwiać się jej obecności w G20, jednak chociażby ze względu na silną reprezentację UE w grupie oraz konkurencję ze strony Hiszpanii i Holandii o udział w G20 nie należy oczekiwać, że będą aktywnie zabiegać o jej włączenie.

Największy potencjał zmiany dotyczy państw spoza Europy, które prezentują zbliżone do Polski podejście wobec Rosji i poszukują sojuszników – przykładami są tu Kanada czy Korea Południowa. Duży potencjał zmiany podejścia może występować także wśród państw o charakterze transakcyjnym lub konkurencyjnym, takich jak Indie, Chiny, Turcja czy Meksyk, których stanowisko wobec Polski może się zmieniać w zależności np. od postrzeganych korzyści w relacjach handlowych oraz presji ze strony kluczowych partnerów, w tym Stanów Zjednoczonych.

Perspektywa zewnętrzna

3

Na potrzeby niniejszego raportu przeprowadziliśmy serię pogłębionych wywiadów eksperckich z osobami posiadającymi bezpośrednie doświadczenie w funkcjonowaniu G20. Rozmowy objęły cztery obszary tematyczne: genezę i ewolucję grupy, bieżące wyzwania, kwestię potencjalnego rozszerzenia oraz strategiczne rekomendacje dla Polski.

Rozmówcy reprezentują zróżnicowane środowiska i perspektywy geograficzne, co pozwoliło na wielowymiarową analizę szans i wyzwań związanych z potencjalnym zaangażowaniem Polski w G20. Znaleźli się wśród nich byli i obecni szerpowie oraz ich zastępcy z kilku krajów członkowskich, posiadający bezpośrednie doświadczenie w negocjowaniu komunikatów szczytowych, prowadzeniu dyplomacji kuluarowej oraz koordynacji stanowisk w ramach kolejnych prezydencji – w tym prezydencji azjatyckich, europejskich i latynoamerykańskich. W gronie rozmówców znalazł się również były wiceminister finansów globalnego Południa z wieloletnim doświadczeniem w pracach ścieżki finansowej G20. Kilkoro rozmówców pełniło funkcje doradcze przy więcej niż jednej prezydencji, co pozwoliło im na obserwację ewolucji forum w dłuższej perspektywie. Grupę uzupełniają eksperci afiliowani przy wiodących instytutach badawczych i think tankach, którzy kierowali pracami T20 lub aktywnie w nich uczestniczyli – czyli ścieżki analitycznej zasilającej dyskusje G20 – oraz przedstawiciel akademickiego ośrodka badawczego z głęboką wiedzą na temat genezy forum i kryteriów doboru jego pierwotnego członkostwa. Rozmówcy pochodzą z Europy, Azji, obu Ameryk oraz środowisk międzynarodowych organizacji finansowych – reprezentując Chiny, Indie, Indonezję, Niemcy, Francję, Włochy, Wielką Brytanię, Kanadę, Meksyk oraz instytucje Unii Europejskiej. **Zapewniło to szerokie spektrum perspektyw zarówno z grona państw rozwiniętych, jak i gospodarek wschodzących.**

Wywiady miały charakter półustrukturyzowany i były prowadzone na zasadzie poufności. Zebrane opinie i rekomendacje zostały potraktowane jako materiał analityczny, a nie jako oficjalne stanowiska instytucji, które rozmówcy reprezentują lub reprezentowali.

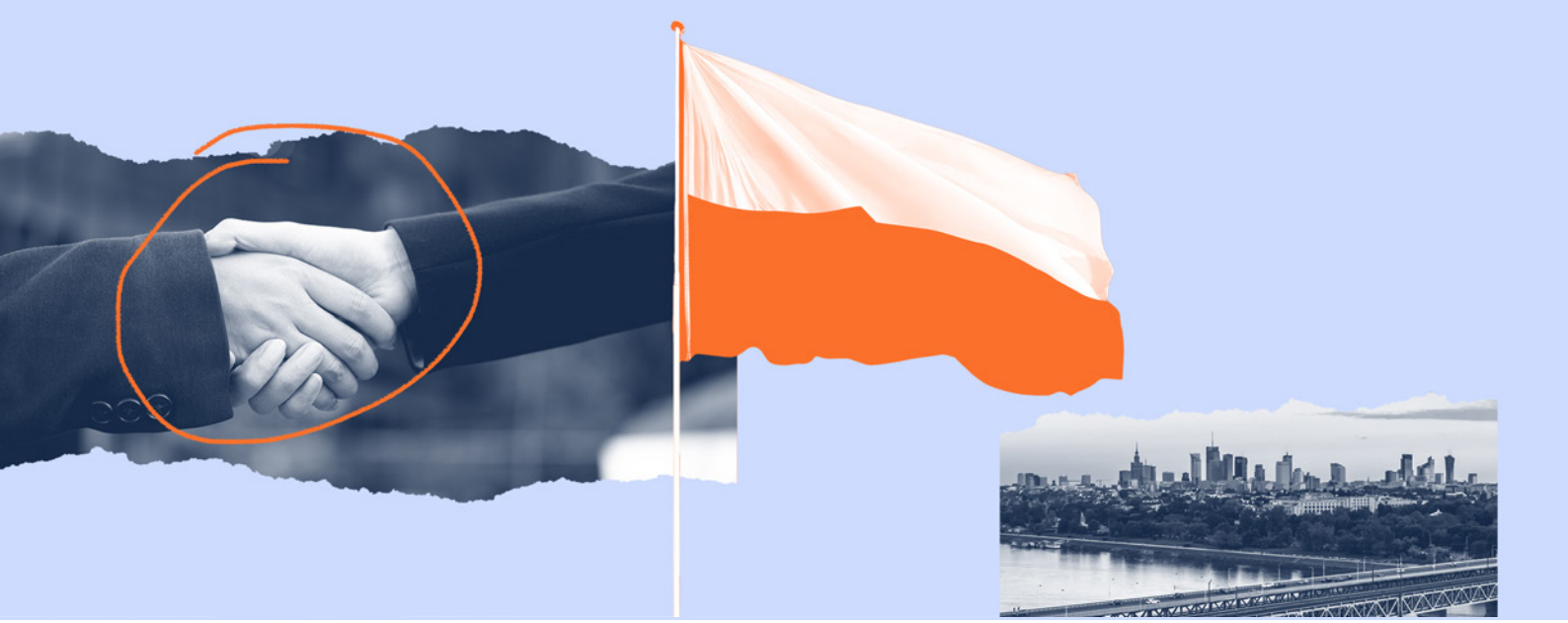

Najważniejsze wnioski z wywiadów

Polska musi odpowiedzieć na pytanie o wnoszoną do G20 wartość dodaną oraz „systemową istotność" kraju

Czynnikiem wspierającym wiarygodną obecność w G20 jest zdolność do zaoferowania perspektywy, której nie prezentuje już żaden inny uczestnik forum. Ponadto konieczne jest rozbudowanie narracji wokół „systemowej istotności" Polski w ramach G20. Rozmówcy zgodnie wskazują, że największym ryzykiem dla Polski jest postrzeganie jej jako kolejnego głosu Unii Europejskiej, powielającego stanowiska Niemiec, Francji czy Komisji Europejskiej. Polska musi zatem zidentyfikować tematyczne nisze, w których jej wkład jest autentyczny i niepowtarzalny ze względu na polskie doświadczenie oraz integrację kraju z międzynarodowymi łańcuchami wartości i systemem finansowym i na tej podstawie budować swoją narrację.

Wzrost gospodarczy i historia transformacji to najmocniejsze atuty, ale nie są wystarczające

Polska ścieżka rozwoju gospodarczego – wzrost, produktywność, przedsiębiorczość, udana transformacja ustrojowa – wyróżnia się w grupie, w której narracja europejska jest często pesymistyczna. Część rozmówców zwróciło jednak uwagę, że doświadczenie transformacji postkomunistycznej nie jest wystarczające. Rekomendacja jest zatem dwutorowa: używać historii transformacji jako tła i uwierzytelnienia, lecz stawiać na pierwszym planie innowacyjność, wzrost i nowoczesną gospodarkę cyfrową.

Polska powinna budować wiarygodność przez merytoryczny wkład, nie poprzez aspiracje członkowskie

Kilkoro rozmówców sformułowało tę zasadę wprost: wiarygodność w G20 zdobywa się przez to, co się wnosi do debaty, nie przez to, o co się zabiega. Równolegle z aktywnym zaangażowaniem w formalne ścieżki G20 w roli obserwatora, Polska powinna stać się rozpoznawalnym, cenionym głosem na ścieżce T20 i w grupach zaangażowania. Strategia „od wkładu do obecności" jest konsekwentnie rekomendowana przez rozmówców z różnych środowisk.

Kluczowe okno czasowe to prezydencje brytyjska (2027) i południowokoreańska (2028)

Trwająca prezydencja amerykańska istotnie różni się od poprzednich, również z powodu ograniczenia prac grup roboczych oraz formatów zaangażowania (z wyjątkiem biznesowego B20). Prezydencja brytyjska stwarza więc dla Polski konkretną szansę na pozycjonowanie się jako konstruktywny partner gotowy do merytorycznego zaangażowania. Prezydencja południowokoreańska w 2028 r., ze względu na zbieżność narracji rozwojowej Korei z polskim doświadczeniem, stanowi kolejny naturalny punkt odniesienia.

Strategia musi być długofalowa i oparta na budowaniu relacji, nie na szukaniu doraźnych sojuszników

Rozmówcy przestrzegają przed szukaniem krótkoterminowych politycznych sprzymierzeńców. Trwała obecność w G20 wymaga zbudowania sieci długoterminowych partnerstw z krajami mającymi zbliżone interesy w zakresie reformy systemu multilateralnego – zarówno z globalnego Południa, jak i spośród europejskich średnich mocarstw.

Bieżące wyzwania G20 i sposoby ich przezwyciężenia

Geopolityczny paraliż i erozja konsensusu

Poszerzający się zakres tematyczny G20 i jego upolitycznienie G20 jest wskazywana jako jeden z głównych czynników ograniczających skuteczność formatu. Debaty, które powinny mieć charakter techniczny i ekonomiczny, coraz częściej stają się polem starć geopolitycznych, co utrudnia osiąganie porozumień. Prezydencja indonezyjska w 2022 r. – prowadzona w cieniu rosyjskiej inwazji na Ukrainę – jest przywoływana jako przykład skutecznego zarządzania forum w warunkach skrajnego napięcia: dzięki determinacji gospodarza i dyplomacji zakulisowej udało się utrzymać format przy życiu i wypracować komunikat końcowy.

Przeładowanie agendy

Znaczna część rozmówców diagnozuje problem nadmiernego rozrostu agendy G20. Grupa, która pierwotnie skupiała się na makroekonomii i stabilności finansowej, przejęła z czasem tematy związane z klimatem, rozwojem, cyfryzacją, pracą, zdrowiem publicznym, a nawet kulturą i turystyką. Natomiast opinie na temat tego, gdzie powinien kończyć się zakres tematyczny G20 są podzielone. Część ekspertów ocenia rozszerzenie agendy krytycznie, wskazując na rozmycie tożsamości i utratę zdolności do szybkiego reagowania. Inni zwracają uwagę, że zaangażowanie globalnego Południa, które wniosło tematy związane z agendą rozwojową do G20, jest warunkiem legitymizacji formatu i jego przetrwania. Wspólnym mianownikiem jest jednak postulat powrotu do rdzenia: makroekonomia, stabilność finansowa, handel i reforma instytucji finansowych powinny pozostać priorytetem.

Luka między deklaracjami a realizacją

Rosnący dystans między zobowiązaniami zawartymi w komunikatach przywódców a ich faktyczną implementacją jest wskazywany jako poważne zagrożenie dla wiarygodności G20. Bez stałych struktur (np. sekretariatu) i mechanizmów rozliczania format ryzykuje przekształcenie się w rytuał dyplomatyczny pozbawiony realnej sprawczości. Rozmówcy proponują różne rozwiązania: wzmocnienie roli organizacji międzynarodowych jako depozytariuszy zobowiązań, formalizację mechanizmu trójek prezydencyjnych jako narzędzia ciągłości, a także ograniczenie liczby tematów na rzecz pogłębionej pracy w wybranych obszarach. Sprawczość oraz decyzyjność grup roboczych były systematycznie wskazywane jako kluczowe dla legitymizacji G20. Rozmówcy zwracają też uwagę na kluczową rolę jaką odgrywają szerpowie w pracach G20, jako osoby które, ze znaczną autonomią w działaniu i zaufaniem liderów, przygotowują konkluzje G20 i utrzymują ciągłość działań grupy.

Prezydencja amerykańska

Trwająca prezydencja amerykańska jest oceniana przez ekspertów jako poważne zakłócenie w ciągłości multilateralnego wymiaru G20. Grupy robocze nie zbierały się, grupy zaangażowania (poza B20) nie zostały zwołane, a szczyt w Miami jest pozycjonowany wokół agendy biznesowej, nie zaś globalnego zarządzania gospodarczego. Rozmówcy wskazują, że wyzwaniem brytyjskiej prezydencji będzie nadanie G20 nowego impetu oraz przywrócenie ciągłości operacyjnej grup roboczych. Można spodziewać się również wzrostu roli nowych grup i instytucji, takich jak współpraca Network for Greening the Financial System i Coalition of Finance Ministers for Climate Action (do obu ciał należą już przedstawiciele Polski).

Reformy instytucji finansowych jako żywy priorytet

Reforma MFW i Banku Światowego – w tym dokapitalizowanie wielostronnych banków rozwoju, mobilizacja prywatnego finansowania i architektura finansowania adaptacji klimatycznej – pozostaje ważnym priorytetem dla większości państw G20. Jest to jednocześnie obszar, w którym grupa dysponuje realnymi narzędziami oddziaływania: może wydawać instrukcje zarządom instytucji finansowych. Eksperci wskazują, że to właśnie ścieżka finansowa, a nie deklaracje polityczne, jest miejscem, gdzie forum zachowuje największą sprawczość.

Niejednoznaczna pozycja Unii Europejskiej

Z jednej strony UE dysponuje formalnym miejscem przy stole i silną rolą koordynacyjną – szczególnie widoczną na ścieżce handlowej, gdzie Komisja Europejska wypowiada się w imieniu wszystkich państw członkowskich. Z drugiej strony koordynacja między państwami UE przed szczytami G20 jest w praktyce miękka i nieformalna. Niektórzy rozmówcy zwracali uwagę na spotkania koordynacyjne, odbywające się przed posiedzeniami szerpów, natomiast nie jest to systematyczna praktyka. Kilkoro z rozmówców europejskich wskazywało na niewystarczające lewarowanie przez pozostałych członków UE wspólnej unijnej reprezentacji. Koordynacja pogłębia się w momencie, gdy któreś z państw obejmuje przewodnictwo w G7, które tradycyjnie wyprzedza G20 i stanowi przestrzeń wstępnego uzgadniania wspólnych pozycji. Z puntku widzenia polskich aspiracji związanych z G20 szczególnie ważnym oknem współpracy jest francuska prezydencja G7 w 2026 r., która w wielu obszarach jest koordynowana z nadchodzącą prezydencją brytyjską G20.

Rozszerzenie G20

Strukturalna bariera

Żaden kraj nie został dotychczas przyjęty do G20 w drodze formalnej procedury rozszerzenia. Jest to fakt, który rozmówcy uznają za fundamentalne ograniczenie strukturalne dla jakichkolwiek aspiracji członkowskich. Decyzja o włączeniu Unii Afrykańskiej w 2023 r. była możliwa właśnie dlatego, że dotyczyła ciała regionalnego, a nie kolejnego państwa. Została przeprowadzona z inicjatywy ówczesnego gospodarza, bez odwoływania się do precedensu indywidualnego członkostwa.

Logika zaproszeń i status obserwatora

W praktyce dostęp do G20 dla krajów niebędących członkami odbywa się poprzez zaproszenia dla gości, których dobór zależy wyłącznie od priorytetów aktualnego gospodarza. Kraje takie jak Hiszpania, Holandia, Singapur i Norwegia obecne są na szczytach regularnie lub cyklicznie – każde z nich wypracowało odrębną formułę swojej obecności. Rozmówcy zwracają uwagę, że status obserwatora nie jest kategorią jednolitą: podczas włoskiej prezydencji goście korzystali z tych samych praw co członkowie, podczas gdy indyjska prezydencja wyraźnie ograniczyła ich udział w negocjacjach.

Nadreprezentacja Europy jako główna przeszkoda

Niemal wszyscy rozmówcy wskazują na nadreprezentację tego regionu w G20 jako główny strukturalny argument przeciwko polskiej kandydaturze. Przy trzech indywidualnych krajach UE (Niemcy, Francja, Włochy), instytucjach UE jako odrębnym uczestniku oraz regularnej obecności Holandii i Hiszpanii, dodanie kolejnego państwa europejskiego wymaga silnego i przekonującego uzasadnienia.

Modele obecności: przypadki instruktywne

Rozmówcy wskazują kilka przypadków wartych analizy przez Polskę:

SINGAPUR – MODEL POZYTYWNY

Kraj o niewielkim potencjale ekonomicznym, mający jednak status centrum finansowego, który zbudował stabilną pozycję w G20 dzięki wysokiej jakości ekspertyzie administracyjnej i technicznej, koncentrując się na finansach, innowacjach i architekturze cyfrowej. Jego obecność jest postrzegana jako wnoszenie realnej wartości merytorycznej.

HISZPANIA – KRAJ PRZESTROGA

Funkcjonuje jako przestroga: choć zdołała uzyskać status stałego gościa (częściowo dzięki ekspozycji finansowej banków hiszpańskich na rynki latynoamerykańskie). Udział Hiszpanii oceniany jest przez rozmówców różnie: jedni widzą w niej konstruktywnego sojusznika, a inni nie dostrzegają wyróżniającego się merytorycznego wkładu.

NORWEGIA – OBECNIE NAJLEPSZY WZORZEC DLA POLSKI

Obecna podczas brazylijskiej prezydencji – jest wskazywana jako najbardziej aktualny i odpowiedni wzorzec dla Polski: kraj budujący swoją wiarygodność na konstruktywnym podejściu, opierający działania dyplomatyczne na wyznawanych wartościach, koncentrujący się na wybranych kwestiach (praworządność międzynarodowa, klimat) bez próby uczestniczenia we wszystkich tematach.

Strategiczne rekomendacje rozmówców dotyczące Polski

Polska jako kraj „pomiędzy”

Wielu rozmówców zgadza się z tezą, że Polska ma unikalną pozycję geopolityczną – kraj nie jest ani „starą Europą Zachodnią”, ani krajem globalnego Południa. Część ekspertów ocenia tę pozycję jako strategiczny atut, ale pod warunkiem jej świadomego wykorzystania. Polska może wiarygodnie przemawiać do krajów rozwijających się, odwołując się do własnego doświadczenia transformacji, korzystania z pomocy zewnętrznej, restrukturyzacji przemysłowej i budowania odporności społecznej (w tym wrażliwości na kwestie sprawiedliwej transformacji). Jednocześnie inne głosy ostrzegają, że sama pozycja nie wystarczy – musi jej towarzyszyć wkład merytoryczny i aktywna obecność w kluczowych kręgach dyplomatycznych.

Niewystarczająca rozpoznawalność w krajach globalnego Południa

Rozmówcy z kręgów globalnego Południa wskazują wyraźnie, że Polska pozostaje mało znana w sieciach G20 krajów rozwijających się. W ocenie rozmówców dopiero w ostatnich latach Polska buduje obecność wokół tematów związanych z pracami G20 w ramach międzynarodowych organizacji.

Narracja i pozycjonowanie

Rozmówcy proponują kilka ram narracyjnych dla polskiej strategii, które nie wykluczają się wzajemnie, lecz wymagają wyboru akcentów:

BUDOWNICZY MOSTÓW

Polska jako mediator między blokami – Zachodem i Południem – zdolna do wypracowywania kompromisów ze względu na swoją unikalną pozycję geopolityczną i kulturową bliskość z częścią krajów rozwijających się.

DYNAMICZNA GOSPODARKA EUROPEJSKA

Polska jako kontrnarracja wobec pesymistycznego obrazu Europy w G20 – kraj wzrostu, innowacji i przedsiębiorczości.

ŚREDNIE POTĘGI (*MIDDLE POWERS*)

Polska jako głos na rzecz reformy systemu multilateralnego, wzmocnienia średnich mocarstw i powrotu G20 do skutecznego zarządzania globalnymi dobrami wspólnymi, przy jednoczesnym poszanowaniu dla globalnego ładu opartego na zasadach.

PARTNER TRANSFORMACJI

Polska jako doświadczony partner dla krajów przechodzących własne procesy modernizacyjne – ze szczególnym uwzględnieniem Afryki i Azji Południowej.

Priorytety tematyczne

Na podstawie wywiadów można zidentyfikować kilka obszarów, w których Polska mogłaby wnieść wiarygodny i wyróżniający się wkład:

REFORMA INSTYTUCJI FINANSOWYCH I FINANSOWANIE ROZWOJU

W tym architektura finansowania adaptacji klimatycznej (wyraźnie odróżniana od mitygacji) oraz mobilizacja kapitału prywatnego przez wielostronne banki rozwoju (Multirateral Development Banks).

SPRAWIEDLIWA TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA

Polska, reprezentując perspektywę kraju odchodzącego od węgla, może artykułować postulat elastyczności i stopniowości w sposób wiarygodny zarówno dla krajów rozwiniętych, jak i rozwijających się.

CBAM I POLITYKA KLIMATYCZNA UE

Polska może pełnić rolę rzecznika interesów krajów rozwijających się w negocjacjach dotyczących mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO_2 (CBAM).

CYFROWA INFRASTRUKTURA PUBLICZNA I ZARZĄDZANIE AI

Obszar o rosnącym znaczeniu w agendzie G20, w którym Polska ma potencjał merytoryczny.

ODBUDOWA UKRAINY

Jako temat łączący finansowanie rozwoju, odbudowę instytucjonalną i transformację gospodarczą, naturalnie wpisujący się w polskie priorytety polityczne i doświadczenia.

KRYTYCZNE SUROWCE I DYWERSYFIKACJA ŁAŃCUCHÓW DOSTAW

Obszar o rosnącym znaczeniu geopolitycznym, w którym polska perspektywa na autonomię strategiczną UE może być cennym wkładem.

Rekomendacje na lata 2026–2028

Rozmówcy są zgodni, że polska strategia musi być rozłożona w czasie i konsekwentnie budowana wokół merytorycznego wkładu, a nie formalnych aspiracji członkowskich.

2026 Prezydencja amerykańska

Zaproszenie Polski na szczyt w Miami jest momentem przełomowym. Natomiast ograniczona działalność grup roboczych i form zaangażowania stanowi barierę dla polskiego wkładu w szersze prace grupy. Forum B20 w Miami stanowi szansę dla polskiego biznesu. **Jednocześnie należy rozwijać współpracę z pozostałymi członkami G20, zwłaszcza unijnymi oraz państwami globalnego Południa (w tym RPA).** Szczególnie ważne są wydarzenia wokół G20, które odbywają się na marginesie spotkań MFW, m.in. wiosną w Waszyngtonie (pierwsze spotkanie ścieżki finansowej) oraz jesienią w Tajlandii. Już teraz należy nawiązać kontakty z zespołem przygotowującym brytyjską prezydencję, aby móc wpłynąć na kształt agendy i programu prac grup roboczych.

2027 Prezydencja brytyjska

Wielka Brytania stanie przed zadaniem odbudowania ciągłości prac G20 – co oznacza, że będzie poszukiwać konstruktywnych partnerów gotowych do merytorycznego zaangażowania. **Rekomendowaną ścieżką wejścia jest aktywna obecność w procesie T20 – współautorstwo dokumentów politycznych z think tankami z globalnego Południa, udział w grupach roboczych i konferencjach, a docelowo wkład do komunikatu T20 zasilającego deklarację przywódców.** Polska powinna w tym czasie opublikować 2-3 flagowe dokumenty analityczne powiązane z agendą G20, koncentrując się na obszarach, w których jej głos jest autentyczny: sprawiedliwa transformacja energetyczna, odporność gospodarki, reforma instytucji finansowych i finansowanie transformacji klimatycznej, odbudowa Ukrainy jako wyzwanie dla architektury finansowania rozwoju. Równie ważne jest budowanie widoczności poza Europą – proaktywny dialog polityczny w Nowym Jorku i Genewie z krajami G20 z globalnego Południa. W przypadku nieotrzymania oficjalnego zaproszenia, Polska powinna podtrzymywać dotychczasowe zabiegi o spotkania dwustronne i być obecna na konferencjach i wydarzeniach towarzyszących G20 (np. na regularnych spotkaniach MFW).

2028 Prezydencja południowokoreańska

Wkład Polski w prace G20 podczas prezydencji Korei Południowej może być szczególnie mile widziany. **Zbieżność narracji obu krajów – Korea skutecznie zbudowała swoją pozycję w G20 na fundamencie historii transformacji od kraju biednego do zaawansowanej gospodarki – tworzy naturalny grunt pod partnerstwo.** Polska powinna już w 2026 r. inwestować w relację bilateralną z Koreą, proponując wspólne inicjatywy analityczne i pozycjonując się jako kraj podzielający koreańskie zainteresowanie reformą instytucji finansowych oraz wzmocnieniem roli średnich mocarstw. Zaproszenie do udziału w pracach tej prezydencji, o które Polska powinna zabiegać, nie powinno być traktowane jako cel sam w sobie, lecz jako potwierdzenie wiarygodności zbudowanej w poprzednich latach. Jeśli wcześniejsza praca zostanie wykonana rzetelnie – jeśli Polska będzie rozpoznawalna w środowiskach T20, będzie miała własnego szerpę z aktywną siecią kontaktów i opublikowane dokumenty polityczne powiązane z agendą G20 – zaproszenie stanie się naturalną konsekwencją, nie wyłącznie politycznym gestem.

Czego Polska powinna unikać?

Równie ważne jak rekomendacje pozytywne są przestrogi formułowane przez rozmówców.

Unikać postrzegania jako „kolejny głos Komisji Europejskiej” – wyróżniać się, nie duplikować.

Nie opierać strategii wyłącznie na historii transformacji postkomunistycznej – to argument uznawany za słaby przez ekspertów znających G20 od podszewki.

Nie dążyć do zaproszenia jako politycznego gestu ze strony konkretnego gospodarza bez uprzedniego zbudowania merytorycznej reputacji.

Nie unikać trudnych tematów – wiarygodność w G20 buduje się przez gotowość do angażowania się w kwestie niewygodne, nie przez selektywną obecność.

Nie skupiać się na kwestiach militarnych – doświadczenie bezpieczeństwa Europy Środkowej jest legitymizacją kontekstową, nie głównym argumentem i obszarem tematycznym; G20 pozostaje forum gospodarczo-finansowym.

Jak wykorzystać szansę, którą jest udział w pracach G20?

4

Tegoroczne uczestnictwo Polski w pracach G20 stanowi unikalną okazję do ugruntowania pozycji kraju w strukturach globalnego zarządzania gospodarczego. Umiejętne wykorzystanie atutów oraz zrozumienie priorytetów i mechanizmów G20 są niezbędne, aby w pełni wykorzystać tę szansę. Decydenci mogą utrzymywać narrację o aspiracjach do pełnego, stałego członkostwa w G20 – cel ten jednak jest w najlepszym przypadku odległy, o ile w ogóle osiągalny. Jednak tu i teraz można dążyć do osiągnięcia celów cząstkowych: zabiegać o następne zaproszenia na szczyty G20 i o włączanie w prace kolejnych prezydencji, a także innych formatów globalnego zarządzania; współkształtować międzynarodową agendę polityki rozwojowej i regulacje sektora finansowego, zawierać nowe i wzmacniać istniejące sojusze.

Strona publiczna nie przedstawiła do tej pory spójnej wizji działania na rzecz uczestnictwa w pracach G20, poza ogólnymi deklaracjami o dążeniu do stałego członkostwa. W dyskusji publicznej, na poziomie ekspercko-politycznym, zaczynają się pojawiać opracowania przedstawiające propozycje polskiej agendy na G20. Jedną z pierwszych obszernych publikacji w tym zakresie jest raport Instytutu Sobieskiego pt. „Polska w G20 – to dopiero początek", który proponuje m.in. utworzenie nowej międzynarodowej instytucji finansowej, która miałaby wspierać rozwój naszego regionu.

Z naszej analizy wynika, że Polska może wzmocnić swoją wiarygodność w oczach krajów G20, jeśli będzie strategicznie pozycjonować się wokół trzech kluczowych filarów.

1 Budowa sojuszy podobnie myślących średnich potęg, w których Polska może odgrywać aktywną rolę

Polska ma szansę stać się naturalnym partnerem dla państw takich jak **Kanada, Japonia, Korea Południowa czy Australia**, tym samym zwiększając ich wpływ w ramach grupy. Kraje te, podobnie jak Polska, wykazują sceptyczne podejście wobec polityki siły największych graczy, kładąc nacisk na ład oparty na zasadach, stabilność, przewidywalność oraz bezpieczeństwo relacji gospodarczych. Polska mogłaby odegrać rolę państwa łączącego interesy różnych krajów, wzmacniając zdolność G20 do budowania konsensusu oraz wykorzystując swoje doświadczenia w tworzeniu nieformalnych koalicji regionalnych (np. Trójkąt Weimarski, Inicjatywa Trójmorza) do skuteczniejszego procedowania agendy na forum G20. Wykorzystanie tej strategicznej wrażliwości pozwoli Polsce na:

- **dywersyfikację partnerstw** poza relacje z krajami Unii Europejskiej i USA. Jest to ważne w obliczu wzrostu globalnej polaryzacji politycznej, ale także dla znalezienia nowych kierunków rozwoju gospodarczego, zarówno eksportowej ekspansji, jak i zabezpieczania dostaw kluczowych surowców i towarów;

- **zwiększenie zdolności do artykulacji wspólnych interesów** i realnego wpływania na kierunki globalnej agendy.

2 Umacnianie pozycji Polski jako wiarygodnego głosu i reprezentanta regionu Europy Środkowo-Wschodniej

Kluczem do uzyskania kolejnych zaproszeń jest pozycjonowanie Polski jako niezbędnego przedstawiciela Europy Środkowo-Wschodniej, regionu obecnie niedoreprezentowanego w G20. Polska, jako największa gospodarka regionu, może występować w imieniu państw Grupy Wyszehradzkiej, Inicjatywy Trójmorza czy krajów bałtyckich. Aktywne reprezentowanie interesów tej części Europy:

- wzmacnia legitymację Polski jako **partnera o unikalnych kompetencjach** i szerokim zapleczu politycznym;
- pozwala na **współkształtowanie globalnych regulacji** w tematach takich jak międzynarodowy handel czy finansowanie transformacji energetycznej, co ma bezpośredni wpływ na rozwój regionalny;
- wnosi do G20 perspektywę państw łączących **doświadczenia gospodarek rozwiniętych i wschodzących**, co sprzyja budowaniu szerszego porozumienia między globalną Północą a globalnym Południem.

3 Promowanie polskiego modelu wzrostu i odporności gospodarczej

Polska powinna budować swoją narrację wokół konkretnych sukcesów, co zwiększa jej wiarygodność w oczach członków G20. Główne tematy merytoryczne, które mogą stać się wizytówką Polski, to:

- **Odporność na szoki zewnętrzne:** dzielenie się doświadczeniem z budowy gospodarki szybko rosnącej, a jednocześnie stabilnej nawet w obliczu nakładających się na siebie i następujących po sobie kryzysów.

- **Bezpieczeństwo energetyczne i finansowe:** prezentowanie pragmatycznego podejścia do zielonej transformacji oraz promowanie odpowiedzialnych regulacji sektora finansowego.

- **Stabilność dla inwestorów:** wykorzystanie obecności w G20 jako sygnału dojrzałości polskiego rynku, co wspiera ekspansję zagraniczną polskich firm i przyciąga globalny kapitał.

Podsumowanie

Aktywne zaangażowanie w prace G20 – szczególnie w grupy robocze i zaangażowania, działające pomiędzy oficjalnymi spotkaniami, oraz w prace na styku G20 i innych formatów (np. przez dialog z członkami G7, krajami OECD czy rozwój europejskich partnerstw w rodzaju Rady Państw Morza Bałtyckiego) – nie tylko zwiększa szanse na kolejne zaproszenia do współpracy z tym elitarnym gronem i budowania nieformalnych relacji z przywódcami największych państw, ale samo w sobie stanowi narzędzie do osiągania polskich celów politycznych i rozwojowych.

Polska powinna prezentować się jako kraj dojrzały, o rozwiniętej gospodarce, ale pamiętający o swojej niedawnej przeszłości – państwa rozwijającego się, doganiającego, młodszego partnera dla silnych sąsiadów. Intelektualny i polityczny wkład Polski w G20 powinien koncentrować się na obszarach, które ważne są dla różnych grup uczestników: budowaniu gospodarczej odporności i transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, ale konkurencyjnej gospodarki.

Jakie powinny być pierwsze działania poszczególnych interesariuszy?

Sektor publiczny:

- opracowanie średnio- i długoterminowej strategii działania na rzecz uczestnictwa w pracach G20;
- stworzenie koalicji podmiotów obejmujących przedstawicieli polskich przedsiębiorców i trzeciego sektora oraz koordynacja działań w oparciu o wnioski ze strategii;
- opracowanie i budowa koalicji wokół polskiego stanowiska w kluczowych dla G20 tematach (m.in. regulacje finansowe);
- lepsze wykorzystanie potencjału pełnomocnika rządu do spraw uczestnictwa w pracach G20 w celu koordynacji polskiego stanowiska na zewnątrz.

Organizacje pozarządowe i think-tanki:

- zaangażowanie w prace nad strategią i działania z niej wynikające;
- realizacja projektów badawczych, przygotowanie raportów na tematy zidentyfikowane w strategii, spójnie z tematami poruszanymi w ramach T20 i innych podgrup roboczych i zaangażowania G20;
- budowanie ekspertyzy w opisanych obszarach i aktywne włączanie się w prace G20 zgodnie z logiką „od wkładu do obecności”;
- edukowanie opinii publicznej o motywach i przesłankach decyzji sektora publicznego dotyczących G20.

Przedsiębiorcy:

- zaangażowanie w prace nad strategią i działania z niej wynikające;
- implementowanie narracji wypracowanej w ramach strategii w bieżących działaniach firm, szczególnie w ramach realizowanych współpracy międzynarodowych z uwzględnieniem różnicowania przekazów do różnych krajów docelowych;
- aktywne staranie się o włączenie i udział w pracach grupy B20, jako oficjalnej platformy dialogu biznesowego państw G20, reprezentującej globalną społeczność przedsiębiorców.

Bibliografia

Andres-Escayola, Erik, et al. „The Spanish economy and banking system's exposure to material third countries.", Banco de Espana Article 4, 2023.

Council of the European Union, „International Summit, 22–23 November 2025", https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2025/11/22-23/ [dostęp 6 stycznia 2026].

Council on Foreign Relations, „What Does the G20 Do?", Dostęp 6 stycznia 2026, https://www.cfr.org/backgrounder/what-does-g20-do [dostęp 6 stycznia 2026].

European Commission, „The EU and the G20" Foreign Affairs and Security Policy, https://commission.europa.eu/topics/foreign-affairs-and-security-policy/eu-g20_en [dostęp 25 kwietnia 2026].

European Parliamentary Research Service, „Outcome of the 2025 G20 Leaders' Summit in Johannesburg, South Africa", https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2025)779224 [dostęp 20 lutego 2026].

European Parliamentary Research Service, „The G20: A Global Governance Forum", https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2015)545712 [dostęp 6 stycznia 2026].

European Parliamentary Research Service, „The G20: Setting the global agenda", https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/545712/EPRS_BRI%282015%29545712_REV1_EN.pdf [dostęp 13 marca 2026].

Financial Stability Board, „About the Financial Stability Board", https://www.fsb.org/about/ [dostęp 20 stycznia 2026].

Financial Stability Board, „History of the Financial Stability Board", https://www.fsb.org/about/history-of-the-fsb/ [dostęp 6 stycznia 2026].

G20, „G20 South Africa Summit: Leaders' Declaration", https://g20drrwg.preventionweb.net/media/113344/download?startDownload=20251212 [dostęp 6 stycznia 2026].

G20, „G20 India 2023", https://www.g20.in/ [dostęp 20 stycznia 2026].

G20@20 Review, 2025.

G20 Information Center, The Leaders Statement: The Pittsburgh Summit, including the Annex: Core Values for Sustainable Economic Activity and the Framework for Strong, Sustainable and Balanced Growth, 25 września 2009, https://www.g20.utoronto.ca/2009/2009communique0925.html [dostęp 20 stycznia 2026].

Hajnal, Peter I., „The G20: Evolution, Interrelationships, Documentation", 2nd rev. ed. Abingdon–Nowy Jork: Routledge, 2019.

International Monetary Fund, „A Guide to Committees, Groups, and Clubs", 2023, https://www.imf.org/en/about/factsheets/a-guide-to-committees-groups-and-clubs [dostęp 20 stycznia 2026].

International Monetary Fund, „Republic of Poland – Country Profile", IMF Data Mapper, https://www.imf.org/external/datamapper/profile/POL [dostęp 25 kwietnia 2026].

Knaack, Peter, „Global Financial Networked Governance: The Power of the Financial Stability Board and Its Limits", Abingdon–Nowy Jork: Routledge, 2022.

Mabera, Florence, „Africa and the G20: A relational view of African agency in global governance", South African Journal of International Affairs, 2019, 26(4), 583–599.

Notes from Poland, „Poland largest relative defence spender in NATO, new figures confirm, Notes From Poland", 2 września 2025, https://notesfrompoland.com/2025/09/02/poland-largest-relative-defence-spender-in-nato-new-figures-confirm/ [dostęp 25 kwietnia 2026].

Reuters, „G20 Welcomes African Union as Permanent Member at New Delhi Summit", 9 września 2023, https://www.reuters.com/world/g20-admit-african-union-permanent-member-new-delhi-summit-draft-declaration-2023-09-09 [dostęp 25 kwietnia 2026].

Sheikh Abdullah bin Zayed Al Nahyan, „The UAE in the G20 Process: Boosting Resilience, Ensuring Inclusivity", Global Governance Project, https://www.globalgovernanceproject.org/the-uae-in-the-g20-process-boosting-resilience-ensuring-inclusivity/sheikh-abdullah-bin-zayed-al-nahyan/ [dostęp: 7 stycznia 2026].

Singapore, Ministry of Foreign Affairs, „Group of Twenty (G20)", https://www.mfa.gov.sg/about-mfa/foreign-policy/international-organisations/group-of-twenty-g20/ [dostęp: 25 kwietnia 2026].

South African Institute of International Affairs, „Think20 (T20) – G20 Engagement Group", 2025, https://saiia.org.za/g20-resource-centre/t20/ [dostęp: 13 marca 2026].

U.S. Department of State, „United States Hosts First G20 Sherpa Meeting", 2025, https://www.state.gov/releases/2025/12/united-states-hosts-first-g20-sherpa-meeting/ [dostęp 6 stycznia 2026].

World Economic Forum, „Davos 2026: Special Address by Mark Carney, Prime Minister of Canada", 2025, https://www.weforum.org/stories/2026/01/davos-2026-special-address-by-mark-carney-prime-minister-of-canada/ [dostęp: 17 luty 2026].

Źródła zdjęć wykorzystanych w publikacji: Shutterstock, ©2026 FORUM Polska Agencja Fotografów Sp. z o.o. – Jacek Szydlowski / Forum (str. 8, 59), Leon Neal / Reuters / Forum (str. 10), Marco Longari / Reuters / Forum (str. 20, 47), Yves Herman / Reuters / Forum (str. 10), Misper Apawu / Reuters / Forum (str. 10, 20), Jason Reed / Reuters / Forum (str. 61).